

EKONOMICKÁ INFORMÁCIA O TERITÓRIU

Chorvátska republika

[Všeobecné informácie o krajine](#)

I. ZÁKLADNÉ EKONOMICKÉ INFORMÁCIE

a) Základná charakteristika hospodárstva

V roku 2013 sa export zo SR do ChR v porovnaní s rokom 2012 zvýšil o 4%, obrat o 5,34% a aktívne saldo je v objeme 145,9 mil. EUR.

V rokoch 2012, 2013 a 2014 boli slovenské investície v bankovníctve, turizme, spracovateľskom priemysle a hospodárstve ChR vyššie ako investície za ostatných 20 rokov.

V roku 2014 na základe doterajších štatistických údajov je predpoklad rastu exportu na úrovni vyššej ako 4%.

Chorvátske hospodárstvo zostáva v recesii šiesty rok za sebou s predpokladaným poklesom 0,5% až 0,8% HDP v roku 2014. V roku 2015 sa predpokladá len minimálny rast na úrovni 0,8%.

Vďaka existencii národnej banky, ktorá nariadila komerčným bankám držať vysokú úroveň povinných rezerv a likvidity, bolo menej zasiahnuté samotnou finančnou krízou. V oveľa väčšej miere sa v ChR prejavujú dôsledky hospodárskej krízy.

Pri vstupe ChR do EÚ 1.7.2013 mala tvorba HDP na obyvateľa výšku 10 300 EUR (priemer EÚ je 25 600 EUR), priemerná mzda v ChR je 730 EUR (priemer EÚ je 1600 EUR).

V roku 2013 a v prvých mesiacoch roku 2014 sa nezamestnanosť pohybovala na úrovni 18% až 20%, najvyššie čísla nezamestnanosti boli dosiahnuté v januári 2014, až 21,5%, aktuálne 290 000 nezamestnaných osôb. HDP bol v roku 2013 vo výške 44 500 mld. EUR, čo je pokles -1% oproti roku 2012. V roku 2013 bol nízky objem priamych zahraničných investícií (FDI), ktoré dosiahli 953 mil. EUR. V roku 2013 bola inflácia 2,4%.

Na subvencie plánuje vláda v roku 2014 použiť 698 mil. kuna hlavne pre poľnohospodárov a železnice. Ďalšie subvencie budú do reštrukturalizácie lodeníc a sanácie dlhov z predchádzajúceho obdobia. Výdavky súvisiace s členstvom ChR v EÚ sú vo výške 1,9 mld. kuna.

HNB –chorvátska národná banka oznámila, že stres testom by neprešlo 10 z 30 bánk pôsobiacich na chorvátskom bankovom trhu. V roku 2013 bol znížený čistý zisk bánk o 70% oproti roku 2012 z dôvodu vytvárania vyšších finančných rezerv a krytia nedobytných úverov.

Vzhľadom na hospodársku krízu v celej eurozóne na pozitívne účinky vstupu ChR do EÚ predpokladajú až v druhej polovici roku 2014 a v roku 2015. V roku 2013 si vláda plánovala požičať 29 mld. kuna, vzhľadom na zlý vývoj príjmovej stránky rozpočtu to bolo 34,22 mld. kuna. V roku 2014 si plánuje požičať až 42,7 mld. kuna, pričom polovica sumy je určená na úhradu dlhov z minulosti.

Oblasťou, kde môže štát výrazne ušetriť, je systém verejného obstarávania a jeho prechod na elektronické obstarávanie. Reformu si vyžaduje aj trh práce a zákonník práce, podpora priamych zahraničných investícií, ochrana zahraničných investorov a zefektívnenie vymožiteľnosti práva. Pre stabilitu chorvátskej ekonomiky je rizikom vysoká zadlženosť, málo výkonný export, nevyrovnaný štátny rozpočet a vysoká miera závislosti na výnosoch z cestovného ruchu.

V sektore služieb jasne prevláda oblasť turistického ruchu, ktorého príjem tvorí asi 19% HDP Chorvátska. Z výrobných odvetví ide o chemický priemysel, stavbu lodí, oceliarstvo, petrochemický priemysel, produkciu liečiv, výrobu plastov, obrábacie stroje, elektroniku, papier, výrobky z dreva, stavebné materiály a potravinársky priemysel. Hlavnými potravinárskymi komoditami sú obilniny, cukrová repa, olivy, citrusové plody, zemiaky, sója, dobytok a mliečne produkty. Najväčšími obchodnými partnermi sú krajiny EÚ, predovšetkým Rakúsko, NSR a Taliansko pri exporte aj importe.

Agentúra Standard&Poor znížila rejtng Cár na úroveň BB, čo predstavuje špekulatívne pásmo označujúce vysoké úrokové riziko. V tomto roku sa musí chorvátska vláda zadlžiť v objeme 42,7 mld. kuna a znížením rejtngu bude mať problém získať peniaze na medzinárodných finančných trhoch aj problém s výškou úrokov.

Problémom zostávajú neuskutočnené reformy, ktoré chorvátska vláda nevykonáva, alebo ich zavádza veľmi zdĺhavo. Hospodárstvo vykazuje nepretržite niekoľko rokov pokles HDP, opatrenia vlády ChR nie sú dostatočné na podporu rastu hospodárstva, neflexibilný zákonník práce, klesá spotreba na domácom trhu (od roku 2008 klesla o 12%), nezamestnanosť, nevykonané štrukturálne reformy v hospodárstve, zlý demografický vývoj a tlak na sociálny systém, nedostatočná fiškálna konsolidácia a zvyšovanie verejného dlhu.

Nie je jasné, do akej miery ChR využije svoj vstup do EÚ, z krátkodobej prednosti v podobe EÚ fondov sa v strednodobom horizonte môže stať čistým prispievateľom do spoločného rozpočtu EÚ vzhľadom na stav hospodárstva a jeho štruktúru.

Od 28.1.2014 je ChR v procedúre EÚ pre nadmerný deficit a do konca apríla 2014 musí prijať opatrenia potrebné na zníženie deficitu HDP. Verejný dlh ChR na konci roku 2013 prekročil hranicu 60% HDP, no na základe novej metodiky ESA 2010, ktorá bude v platnosti od druhej polovice roku 2014 a ktorá bude zahŕňať aj dlhy štátnych spoločností HAC, ARZ, HBOR, bude verejný dlh až na úrovni 85% HDP.

Trh práce v ChR

V rámci európskeho plánu zvyšovania zamestnanosti do roku 2020 chorvátska vláda predpokladá dosiahnutie výšky zamestnanosti na úrovni 59 % zo všetkého práceschopného obyvateľstva.

Ciele chorvátskej vlády v tejto oblasti nie sú dostatočne ambiciózne v súvislosti s očakávaným demografickým vývojom krajiny a aktuálnou situáciou na trhu práce, keď je bez práce viac ako 290 000 osôb (viac ako 17,3% úroveň nezamestnanosti).

V súčasnosti pracuje len 56% práceschopných obyvateľov vo veku od 20 do 64 rokov. Ministerstvo práce ChR v tejto súvislosti uviedlo, že plán do roku 2020 sa bude upravovať s tým, že by zamestnanosť bola zvýšená na 62,8%. Aj v prípade, že by bola zamestnanosť zvýšená na túto úroveň, pôjde o najnižšiu v rámci krajín EÚ.

V prípade prijatia zmien v zákonníku práce sa predpokladá zníženie rigidnosti trhu práce z doterajších 2,67 na 2,33, čo je úroveň NSR a Belgicka.

Chorvátsky parlament v priebehu 2013 a 2014 roku vykonal niekoľko zákonných zmien na trhu práce. Zrušil neohraničené trvanie kolektívnych zmlúv a dnes je možné jednostranné vypovedanie zmluvy na základe osobitných okolností. Zmeny umožnili vláde znovu rokovat' o kolektívnych zmluvách vo verejnom sektore, aby sa zmenšili dodatočné benefity zamestnancov.

Týmito zmenami sa končia povinnosti zamestnávateľov vyplývajúce z predchádzajúcich kolektívnych zmlúv a je možnosť ich zmeny.

Prijatím zákona na podporu sezónneho zamestnávania vznikla možnosť pre zamestnávateľov ľahšie prijať pracovníka, čo malo pozitívny dopad na trh práce predovšetkým v letných mesiacoch v poľnohospodárstve a turizme.

Zrušila sa možnosť zamestnávania na ohraničenú dobu 3 rokov, zaviedla sa flexibilita pracovnej doby.

Aktuálny a očakávaný ekonomický vývoj

Chorvátsky verejný dlh sa v priebehu posledných 5 rokov zdvojnásobil. V roku 2012 bol 55,5% HDP, na konci roku 2013 bol 59,6% HDP a v roku 2014 sa očakáva vo výške 75% HDP. V roku 2013 bol pokles HDP na úrovni 1% a v roku 2014 je prognóza -0,5% až -0,8%. Deficit štátneho rozpočtu bol v roku 2013 -5,4% a v roku 2014 sa očakáva -4,6% po zmenách v štátnom rozpočte.

Do procedúry nadmerného deficitu vstupujú krajiny EÚ v prípade, ak je deficit nad -3% HDP a verejný dlh je vyšší ako 60% HDP. V porovnaní s CHR majú vyšší deficit len Cyprus -8,4% a Slovinsko -7,1%.

Hrozba vonkajších rizík je ďalším dôvodom k realizácii reforiem, pretože len tie môžu zmierniť tlak na domáci rating, problémy refinancovania dlhu, kurz domácej meny a hodnotenie krajiny. Len rozpočtovými škrtmi nie je možné riešiť vzniknutú situáciu, pretože bez nových investícií nenastane naštartovanie rastu. Je potrebné investovať do dobrých projektov v turistickej, energetickej a poľnohospodárskej oblasti. ChR sa naďalej zadlžuje na medzinárodných finančných trhoch, získané finančné prostriedky využíva na uhradenie dlhov z minulosti a na vykrytie deficitu štátneho rozpočtu vzhľadom na skutočnosť, že v roku 2013 sa nedarilo naplniť príjmovú stránku rozpočtu. V roku 2013 a 2014 si ChR požičalo s úrokom od 5,625% do 6,2%. V roku 2013 a 2014 došlo okrem zníženia príjmov štátneho rozpočtu, na druhej strane sa zároveň zvýšili výdavky rozpočtu napr. pri sociálnych dávkach a podpore nezamestnaných.

Jediným odvetvím chorvátskeho hospodárstva, ktoré vykazuje rast je turizmus, v roku 2012 bol nárast o 6,8% v počte turistov v porovnaní s rokom 2011, zaznamenaný bol aj nárast obratu zo 7,2 na 7,5 mld. EUR. V roku 2013 bol ďalší nárast na úrovni 3%. Zo SR navštívilo v roku 2013 ChR celkom 375 tisíc turistov, čo je nárast o 2%.

V roku 2013 bola inflácia na úrovni 2,4%. Úrokové sadzby na krátkodobé úvery sú v priemere 6,53%, pri úveroch viazaných na zahraničnú valutu, na dlhoročných je 7,57%, v prípade úverov bez viazanosti na zahraničnú valutu je priemerná výška úrokov 11,23%. Výška štátneho dlhu bola na konci roku 2013 vo výške 59,6% HDP, čo je nárast o 6,2% oproti roku 2012.

Vstupom CHR do EÚ 1.7.2013 sa otvorili možnosti čerpania EÚ fondov od ktorých si chorvátska vláda veľa sľubuje. Zároveň predpokladá zvýšený prílev zahraničného kapitálu.

Na konferencii organizovanej HNB – chorvátskou národnou bankou a EIB – európskou investičnou bankou 24.3.2014 v Záhrebe guvernér HNB Boris Vujčić uviedol, že bolo iluzórne myslieť si, že štátne investície zabezpečia rast chorvátskeho hospodárstva a ukončenie krízy, s ktorou hospodárstvo bojuje od roku 2008. Guvernér považuje za dôležité, aby bol nový model rastu hospodárstva založený na podpore súkromných investícií. Investície sa v priebehu posledných 5 rokov znížili o 38,5%, čo zásadným spôsobom prispelo k poklesu HDP. Udržateľný model rozvoja krajiny nemôže byť postavený len na verejných a štátnych investíciách.

Odporúčania Európskej komisie

ChR je v procedúre nadmerného deficitu a na základe toho predložila chorvátska vláda návrh opatrení Európskej komisii, ktorými chce znížiť deficit štátneho rozpočtu v priebehu 3 rokov pod úroveň 3%. K predloženému plánu sa vyjadril 2.6.2014 v Bruseli Jose Manuel Barroso a zároveň predložil 8 odporúčaní pre chorvátsku vládu.

Vo vyjadrení je konštatované, že chorvátska vláda je aktívna v snahe o zníženie rozpočtového deficitu a je predpoklad, že v roku 2014 bude zastavený negatívny trend vývoja a na rok 2015 EK odporúča prijať dodatočné opatrenia na ďalšie zníženie deficitu. Na rok 2014 EK nežiada prijatie dodatočných opatrení na zníženie deficitu.

Odporúčania EK:

- Dopracovanie predložených opatrení, lepšie plánovanie výdavkov v sociálnej oblasti, výdavky na platy v štátnom sektore
- Prijat' zákon o odchode do dôchodku až po dovŕšení veku 67 rokov, zmeniť podmienky predčasného odchodu do dôchodku s cieľom zníženia počtu dôchodcov v tejto kategórii
- Vykonať druhú fázu reformy Zákonníka práce, zabezpečiť ľahšie zamestnávajúce mladých ľudí
- Revidovať daňový systém, adresnejšie poskytovať sociálnu pomoc
- Znížiť administratívnu náročnosť a zvýšiť kapacity smerujúce k lepšiemu využívaniu EÚ prostriedkov
- Vypracovať podrobný plán nakladania so štátnym majetkom, štátnymi firmami a zabezpečiť transparentné verejné obstarávanie
- Zvýšiť kvalitu a výkon súdnej moci
- Vykonať kontrolu malých bánk a kvalitu ich portfólia

Vláda ChR vyjadrila spokojnosť s hodnotením zo strany EK, podpredseda Vlády ChR Branko Grčić sa vyjadril, že stanovisko EK je objektívne a reálne. Kľúčovými sú problémy chorvátskeho hospodárstva, ale zároveň je potrebné zo strany chorvátskej vlády pokračovať v zahájených reformách s cieľom dosiahnutia finančnej konsolidácie a rastu HDP. Minister financií ChR Boris Lalovac uviedol, že prvé účinky vládných reformných krokov sa očakávajú v prvej polovici roku 2015, v tomto roku bude zavedená daň z úrokov vkladov v bankách. Nepredpokladá zavádzanie ďalších druhov daní, za dôležité považuje stabilizáciu na dlhšie časové obdobie, aby hospodárskej a podnikateľské subjekty mohli plánovať svoje aktivity.

Prognóza vývoja chorvátskeho hospodárstva v roku 2014 a 2015

Hypo Alpe Adria banka zverejnila 25.3.2014 prognózu vývoja chorvátskeho hospodárstva na rok 2014. Analytici banky predpokladajú, že opatrenia vlády, cieľom ktorých má byť zníženie rozpočtového deficitu a zvýšenie príjmovej stránky štátneho rozpočtu, nebudú dostatočné a v polovici roku 2014 bude potrebné znovu vykonať zmeny v štátnom rozpočte rovnako, ako tomu bolo v marci tohto roku. Za nižšími príjmami štátneho rozpočtu je aj znížený príjem z DPH vzhľadom k tomu, že nepretržite klesá spotreba domácností a tak isto klesá príjem dane zo zisku. Na druhej strane musí štátny rozpočet riešiť úhradu starých dlhov a zvýšené úroky na úvery, ktoré si ministerstvo financií v tomto roku musí vziať. Ďalším problémom je riešenie dlhov v zdravotníctve a na štátnych železničiach.

Rok 2014 považuje banka za pokračovanie recesie chorvátskeho hospodárstva s poklesom HDP na úrovni 0,7%, z dôvodu rastu nezamestnanosti bude pokračovať pokles domácej spotreby. V roku 2015 sa očakáva mierne zlepšenie hospodárskej situácie v ChR s rastom HDP 0,8%.

Makroekonomická prognóza

Rok	2014	2015
HDP	-0,7	0,8
(ročná zmena%)		
Osobná spotreba	-1,2	0,2
(ročná zmena %)		

Nezamestnanosť (%)	18,9	19,1
Inflácia (%)	0,4	2,6
Plat. bilancia (%HDP)	1,2	0,8
Zahraničný dlh (%HDP)	107,6	107,6
Fiškálna bilancia (%HDP)	-6,0	-6,0
Kurz EUR/HRK	7,62	7,66

Vláda ChR v roku 2014 zvyšuje poplatky za rôzne druhy koncesí pre firmy a občanov s cieľom získať finančné prostriedky do štátneho rozpočtu. Ide napríklad o koncesie za využívanie rádiových frekvencií, otváranie bezcolných zón, za pomorské dobro,...). Ďalším zdrojom je zmena pravidiel v 2.dôchodkovom pilieri. Vláda ChR sa rozhodla získať dodatočné finančné prostriedky z 2.dôchodkového piliera, zaviesť daň z výhier, zvýšenie koncesionárskych poplatkov a do konca roku 2016 zaviesť 3 nové dane, na nehnuteľnosti, na úspory a kapitálový zisk.

Minister dopravy chce do 6 mesiacov privatizovať štátneho leteckého prepravcu Croatia Airlines, zmenou zákona chce mať možnosť predat' spoločnosť aj priamo, bez verejnej súťaže vzhľadom k tomu, že na súťaž vyhlásenú v roku 2013 sa neprihlásil žiaden záujemca.

Vláda ChR schválila priemyselnú stratégiu na obdobie 2014 -2020

Ministerstvo hospodárstva ChR pripravilo stratégiu na obdobie rokov 2014 až 2020, ktorú na rokovanie vlády predložil minister Ivan Vrdoljak. Stratégia bola schválená a predpokladá rast exportu do roku 2020 až o 30% a zvýšenie počtu zamestnancov o 85 tisíc oproti dnešnému stavu.

Stratégia uvažuje o rozvoji niektorých priemyselných odvetví, medzi najdôležitejšie patria: farmaceutický priemysel, elektrotechnický, strojárstvo a obrábanie kovov, IT sektor, potravinárstvo a drevospracujúci priemysel. Uvedené odvetvia sú považované za strategické a majú byť kľúčové pre hospodársky rast. Tieto odvetvia sú exportne orientované, čím majú možnosť generovať ďalší rast hospodárstva ChR a aj ostatných odvetví. Napríklad v sektore kovovýroby aktuálne pracuje o 1500 pracovníkov viac ako v roku 2009. Rast potravinárstva je daný aj vstupom ChR do EÚ a otvorením ďalších trhov, predovšetkým ruského. V tomto sektore pracuje 224 tis. osôb. Drevársky priemysel považuje stratégia za dôležitý aj z dôvodu zásob suroviny, ktorými ChR disponuje. Ročne by mali tieto odvetvia rásť o 2,85%. Stratégia stanovuje aj podmienky, za akých bude možné predpokladaný rozvoj dosiahnuť. Za dôležité považuje stabilné investičné prostredie, kedy štát garantuje investorom podmienky minimálne na 10 rokov (daňové podmienky, náklady práce, bezplatná ponuka pozemkov na výstavbu). Ďalšou oblasťou dôležitou pre rozvoj je podpora vzdelávania využiteľného na trhu práce v spolupráci so zamestnávateľmi, prispôsobenie vzdelávacej sústavy novým technológiám a novým požiadavkám. Je potrebné zefektívniť štátnu administratívu, štátnu a verejnú správu. Stratégia považuje za potrebný aj rozvoj kapitálového trhu a alternatívnych spôsobov financovania. Priemyselná stratégia predpokladá aj prijatie Inovačnej stratégie, stratégie rozvoja turizmu a stratégie vzdelávania.

Jedným z cieľov stratégie je aj podpora stavebníctva s cieľom vrátiť ho na úroveň spred roku 2008, kedy bolo v sektore zamestnaných 140 tis. pracovníkov, aktuálne zamestnáva len 70 tisíc pracovníkov a stagnuje.

Schválenie programu fiškálnej politiky do roku 2017

Vláda ChR dňa 24.4.2014 schválila na svojom zasadnutí Program fiškálnej politiky do roku 2017, ktorý od roku 2015 predpokladá zavedenie dane na úroky z úspor občanov v bankách. Daň bude vo výške 12%, čo bude v praxi znamenať ročný príjem do štátneho rozpočtu vo výške 300 mil. kuna. Program finančnej politiky obsahuje aj zavedenie dane z nehnuteľností v roku 2016.

Vláda ChR schválila návrh zákona o vyvlastnení a stanovení náhrady, ktorým sa proces vyvlastnenia nehnuteľností urýchli zo 4 na 1 rok, pri investíciách strategického významu na 6 mesiacov.

Od začiatku roku 2014 vláda ChR prijala 10 zmien v súvislosti s daňovými povinnosťami občanov a podnikateľských subjektov, ktoré by mali v roku 2014 priniesť dodatočné príjmy do štátneho rozpočtu v objeme 4,3 mld. kuna. Zmeny sa týkali daní na výhru, daň z úspor, daň na nehnuteľnosti, zvýšený zdravotný

odvod na 15%, zvýšenie spotrebných daní na palivá, telekomunikačné služby, reinvestovaný zisk podnikateľov, zvýšenie len za rôzne druhy koncesíí, zníženie benefítov pre pracovnú sťaž, zvýšenie niektorých druhov DPH. Uvedené zmeny majú priniesť v roku 2015 do štátneho rozpočtu 6,23 mld. kuna a v roku 2016 až 7,73 mld. kuna.

V roku 2016 predpokladá Program fiškálnej politiky zavedenie zmien v rámci 3. dôchodkového piliera. HUP – chorvátske združenie zamestnávateľov nesúhlasí s prijatým programom a poukazuje na nesystémové kroky, ktoré nepodporujú rozvoj podnikania.

Zmeny štátneho rozpočtu 2014

V roku 2014 vláda riešila už druhú zmenu platného štátneho rozpočtu, prvýkrát bol menený už v marci 2014 a druhýkrát v novembri. Dôvodom je nenaplnenosť očakávaní na príjmovej strane a zvýšené výdavky na druhej strane. Výpadok je značí hlavne z príjmov daní a poplatkov podnikateľských subjektov, čo je výsledkom stagnujúceho hospodárstva, ktoré sa už 6 rok za sebou prepadá a zatiaľ nebol zastavený pokles HDP.

Parlament ChR schválil v novembri 2014 zmeny štátneho rozpočtu platného v tomto roku z dôvodu prehlbujúceho sa schodku. Príjmy štátneho rozpočtu sa znižujú o 2,6 mld. kuna oproti plánu a výdavky sa znižujú o 544 mil. kuna. Schválená zmena predpokladá pokles HDP o -0,7% v roku 2014. Príjmy štátneho rozpočtu sa znižujú zo 117,1 mld. kuna na 114,5 mld. kuna a výdavky sa znižujú zo 130,6 mld. kuna na 130,1 mld. kuna. Deficit štátneho rozpočtu by na konci roku 2014 mal byť vo výške 15,6 mld. kuna, čo je o 2 mld. viac ako predpokladal doteraz platný zákon o štátnom rozpočte na rok 2014 už raz menený v marci 2014. Deficit po prijatých zmenách by mal byť vo výške 5% HDP.

Najväčší pokles štátneho rozpočtu oproti plánu sa očakáva z príjmov DPH a to až 1,3 mld. kuna, daň zo zisku s poklesom 259 mil. kuna.

Vývoj štátneho dlhu ChR

Problémom vlády je aj skutočnosť, že ChR sa nachádza v procedúre nadmerného deficitu a v prípade nedodržania pravidiel stanovených pre krajinu EÚ, bude musieť čeliť sankciám. Schodok štátneho rozpočtu je aktuálne odhadovaný na 5% HDP.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Dlh	6,6	3,5	11	3,5	2,5	7,25	1,5	2,25	1,5	3,15
Úroky	14	14,3	14,6	14,9	15,5	15,5	15,8	16,1	16,4	16,7
Celkom	20,6	17,8	25,6	18,4	18	22,75	17,3	18,35	17,9	19,85

v mld. kuna

Nová vláda, ktorá nastúpi po parlamentných voľbách v roku 2015, bude mať maximálne 6 mesiacov na zahájenie podstatných reforiem, po ich uplynutí začne prijímať opatrenia EÚ, ktoré môžu pripomínať kontrolovaný bankrot. Do roku 2024 bude musieť ChR platiť istinu a úroky z predchádzajúcich pôžičiek od 17,3 do 25,6 mld. kuna. V prípade nárastu úrokov, čo je možné očakávať v roku 2016, bude splácanie dlhov a úrokov veľmi diskutabilné.

Štátny rozpočet na rok 2015

Dňa 14.11.2014 chorvátsky parlament schválil návrh štátneho rozpočtu na rok 2015, ktorý predpokladá príjmy vo výške 111,1 mld. kuna a výdavky 121,1 mld. kuna. Štruktúra rozpočtu nebola oproti roku 2014 zmenená, vláda predpokladá zníženie deficitu z 5% v roku 2014 na 3,8% v roku 2015. Deficit vzniká predovšetkým z dôvodu riešenia dlhov z predchádzajúceho obdobia v objeme 25 mld. kuna.

Vláda ChR predpokladá vydanie štátnych dlhopisov v objeme 29,5 mld. kuna a v rámci tohto objemu aj získanie ďalšej pôžičky na medzinárodných finančných trhoch v objeme 6,8 mld. kuna. Z privatizácie štátneho majetku chce vláda získať 2 mld. kuna, roku 2014 mala tak isto plán z privatizácie získať 2 mld. kuna, tento zámer sa jej nepodarilo uskutočniť.

Predseda vlády Zoran Milanovič uviedol, že rozpočet na rok 2015 nie je sociálny ani rozvojový, ale reálny a zodpovedný. Minister financií Boris Lalovec uviedol, že za prednosť rozpočtu považuje skutočnosť, že najohrozenejšie sociálne skupiny obyvateľov sú chránené, nie sú znižované dôchodky a platy vo verejnom sektore. Za rizikový faktor je možné považovať zdravotníctvo, kde sa nepodarilo zastaviť rast dlhov.

Základné údaje :

Oficiálny názov:	Chorvátska republika, Republika Hrvatska, The Republic of Croatia
Forma vlády:	parlamentná republika
Rozloha:	56 542 km ² (súš), 31 067 km ² (teritoriálne more)
Dĺžka hraníc:	2028 km
Dĺžka pobrežia:	1778 km, s ostrovmi 5790 km (1185 ostrovov, z toho je 66 obývaných)
Hlavné mesto:	Záhreb (<i>Zagreb</i>) - 792 875 obyvateľov
Počet obyvateľov:	4,437 milióna (podľa sčítania obyvateľstva v roku 2011) Rezidenčne 4 284 889
Oficiálny jazyk:	chorvátsky (latinská abeceda)
Národnostné zloženie:	Chorváti 89,63%, menšiny vcelku 10,37% (z toho Srbi 4,54%), Slovákov je podľa posledného sčítania 4 712, čo je 0,11% obyvateľstva
Náboženské vyznanie:	prevažuje rímskokatolícke 87,8% (Chorváti), pravoslávne (Srbi, Macedónci) 4,4%, moslimské 1,3%, židovské a protestantské
Územné členenie:	20 žúp (VÚC) a mesto Záhreb, 419 opčín (konglomeráty obcí)
Prezident:	Ivo JOSIPOVIĆ (od 18.2.2010)
Predseda vlády:	Zoran MILANOVIČ (od 23.12.2011)
Ministerka zahraničných vecí a európskych záležitostí:	Vesna PUSIĆOVÁ (od 23.12.2011) (od 16.11.2012 je 1.podpredsedníčka vlády a ministerka ZVaEZ)
Parlament:	Chorvátske zhromaždenie (Hrvatski sabor) - 151 poslancov
Predseda parlamentu:	Josip LEKO (od 10.10.2012)
Mena:	1 kuna (HRK) = 100 lipa; 1 € = 7,61 (nov. 2012)
Štátny sviatok:	25. jún - Deň štátnosti
Veľvyslanec SR v HR:	Juraj Priputen (poverovacie listiny odovzdal 9/2013)
Veľvyslanec HR v SR:	Jakša Muljačić (poverovacie listiny odovzdal 10/2012)

Vnútorňa politika

V parlamentných voľbách, ktoré sa uskutočnili v Chorvátsku 4. 12. 2011 sa občania rozhodli odovzdať moc stredoľavej koalícii štyroch strán tzv. Kukuriku koalície (Sociálna demokracia, Chorvátska národná strana, Istrijská demokratická strana a Chorvátska strana dôchodcov) pod vedením sociálneho demokrata Zorana Milanoviča.

Pravicová strana HDZ, ktorá s výnimkou trojročnej prestávky (2000-2003) vládla Chorvátsku od vyhlásenia nezávislosti v roku 1990, utrpela porážku, ktorá je dôsledkom politických škandálov a obvinení strany z korupcie.

V súčasnosti je badať v Chorvátsku nárast sociálneho napätia. Vláda nenaplnila očakávania, ktoré sa od nej ako sociálno-demokratickej vlády predpokladali. Nedarí sa jej robiť potrebné kroky a nenastúpili ozdravné programy.

Podľa posledného prieskumu verejnej mienky klesá popularita SDP.

b) Hlavné odvetvia hospodárstva

Pokračuje trend postupného poklesu domácej spotreby na celkových výdavkoch v HDP v rámci radikálnych úsporných opatrení a zníženie podielu investícií na jeho tvorbe. Pre ďalší úspešný rozvoj ChR bude dôležité akým spôsobom zvýši konkurencieschopnosť svojich tovarov, či sa mu podarí nájsť finančné zdroje k rozvoju domácej výroby, skvalitnenie služieb a pre ChR ešte nie celkom efektívne využívanie príležitostí daných jeho turistickými možnosťami. Nezanedbateľný vplyv na ďalší vývoj chorvátskej ekonomiky bude mať postup privatizácie spojený s ďalším prílevom zahraničných investorov. Významné štátne firmy (železnice, energetika, vodárne) uvažujú vo svojich strategických plánoch o postupnej privatizácii, ale praktický vývoj v tejto oblasti ide pomalšie, ako sa očakávalo.

Privátny sektor vytvára viac ako 70% podielu na tvorbe HDP ChR. Odvetvím s podielom menej ako 20% patrí priemyslu, z toho medzi najvýznamnejšie v tomto odvetví patrí výroba kapitalizovaných výrobkov, ďalej výroba a spracovanie neželezných minerálov, výroba strojov, nábytku, chemikálií a chemických výrobkov. Na treťom mieste je veľkoobchodná a maloobchodná oblasť, s podielom 10 %, pričom je to však pokles oproti minulému obdobiu. V rámci tvorby HDP sa na štvrtom mieste nachádza oblasť dopravy, ktorá sa podieľa menej ako 8 %. Oproti minulému roku bol taktiež zaznamenaný mierny pokles. Oblasť stavebníctva sa

dlhodobo udržiava na piatom/šiestom mieste v rámci tvorby HDP a v priebehu roka 2013 bol zaznamenaný ďalší pokles. Dôležitou súčasťou tvorby HDP zostáva aj oblasť turistiky, hotelových služieb a verejného stravovania.

Priemerná čistá mzda v ChR bola v roku 2013 na úrovni 5438 kuna, čo predstavuje jej reálny pokles oproti júnu 2013, kedy bola 5486 kuna. Minimálna mzda v ChR je na úrovni 374 EUR.

Sektor turizmu vníma ako najväčší problém relatívne krátku sezónu, ktorá trvá v podstate len 4 letné mesiace a ministerstvo turizmu sa snaží aj s využitím EÚ fondov pripraviť plány na budovanie ďalších stredísk zameraných na zdravotný turizmus, šport – golf, pohybové aktivity, aby boli zabezpečení hostia pre ubytovacie zariadenia počas celého roku. Podiel turizmu vo výške 19% predstavuje v ChR významný prínos pre hospodárstvo. Pre porovnanie v Slovinsku predstavuje podiel turizmu na celkovom HDP krajiny len 5%. Malta má podiel 10,2% na HDP a Cyprus 9,2% na HDP. Stratégia rozvoja turizmu v ChR v rokoch 2014 až 2020 uvažuje o výstavbe až 15 tisíc nových úväzkov v desiatkach nových prístavov. Predpokladá sa, že do nových prístavov pre potreby vodného turizmu bude uložených v priebehu 7 rokov celkom 552 mil. EUR.

V najbližšom období bude potrebné zmeniť aj zákon o námorníctve a morských prístavoch s cieľom skrátenia procesu vydávania stavebných povolení, koncesí, definovanie vplyvov regulovanej námornej dopravy na ochranu prírody, usporiadanie sústavy platenia a služieb.

Výsledky turizmu v roku 2013, predbežné za rok 2014

Minister turizmu Darko Lorencin predstavil výsledky za rok 2013 v ktorom konštatuje, že došlo k zvýšeniu počtu prenocovaní o 4,1% a zvýšeniu počtu turistov o 5,5% oproti roku 2012. Rok 2013 hodnotí pozitívne a rovnako hodnotí aj situáciu v celom turistickom sektore. Za hlavnú úlohu rezortu považuje snahu o predĺženie turistickej sezóny a zvýšenie kvality poskytovaných služieb.

V roku 2013 bolo 12,43 mil. (+5,5%) príchodov turistov so 72,1 mil. (+4,7%) prenocovaní. Príjem z príchodu turistov bol 6,6 mld. EUR (+4,7%) a príjem z celého turizmu a aktivít bol 20,8 mld. kuna (+11,7%). V sektore bolo vytvorených 32 900 nových pracovných miest (+18,2%). Najviac nocovaní bolo na Istrii, 22 mil. (+0,3%), Kvarner 12,6 mil. (+2,6%) nocovaní, mesto Záhreb 1,39 mil. (+12,1%) nocovaní.

Ministerstvo turizmu prijalo novú koncepciu rozvoja turizmu v ChR, ktorá má okrem iného za cieľ prilákať turistov pred aj po letnej sezóne. Súčasťou toho je aj podpora budovania bazénov s ohrevom vody v rámci projektu „1000 bazénov pre ChR“, ktorý sa v súčasnosti už realizuje.

Príjmy v rámci činností súvisiacich s turizmom boli 20,8 mld. kuna, s rastom 11,7% oproti roku 2012. Tak vysoký nárast je pravdepodobne dôsledkom zavedenia fiškálnych pokladníc a nemožnosťou manipulovania podnikateľov s vydávanými účtami.

V roku 2014 sa ministerstvo turizmu venuje aj využitiu EÚ fondov potrebných na rozvoj turizmu na mori, ale aj vidieckeho turizmu, ktorý považuje za dôležitý s cieľom oživiť chorvátsky vidiek. Ďalšou úlohou je privatizácia niektorých rekreačných komplexov, ktoré sú vo vlastníctve štátu. V tomto roku sú realizované aj niektoré veľké investície do rekonštrukcie a výstavby hotelov. Najviac turistov do ChR prichádza z NSR, nárast bol zaznamenaný v počte turistov z V. Británie a Poľska. Pokles 22% bol zo strany ruských turistov, predovšetkým z dôvodu zavedenia vízového režimu po vstupe ChR do EÚ a nepružnému vydávaniu víz na ZÚ ChR v Moskve.

Predbežné výsledky v roku 2014 predpokladajú nárast počtu turistov o 4% s tým, že tržby zostanú na úrovni roku 2013 s miernym nárastom ziskovosti.

Investície do rozvoja turizmu v ChR

Ministerstvo turizmu ChR zverejnilo informácie o investíciách a plánoch investorov do oblasti turizmu pôsobiacich v cestovnom ruchu predovšetkým v oblasti Jadranského mora. V roku 2013 boli investície do rekonštrukcií hotelových komplexov a zvyšovania ubytovacích kapacít vo výške 1,2 mld. kuna, v roku 2014 sa objem investovaných prostriedkov má zvýšiť až na 3 mld. kuna. Komplex Kupari I nebol zahrnutý do správy vzhľadom k tomu, že aktuálne je vyhlásený tender a nie je známy víťaz. Do tohto komplexu, ktorý vláda prenajme na 99 rokov je predpoklad, že nový investor na rekonštrukciu a dostavbu vynaloží 200 mil. EUR. Ministerstvo turizmu predpokladá, že do roku 2020 bude do sektora turizmu investovaných celkom 7 mld. EUR.

V roku 2014 bude do hotela Valamar Dubrovnik President, hotela Argosy v Dubrovniku a hotela Zagreb v Poreči investovaných 350 mil. kuna. Zvýši sa kvalita poskytovaných služieb hotelov, hotel President získa 5 hviezdíčiek a zostávajúce 2 hotely získajú 4 hviezdíčky.

Spoločnosť Arenaturist z Puly chce investovať 150 mil. kuna, z toho viac ako 130 mil. kuna do obnovy hotela Belvedere a bude zaradený do siete Park Plaza, celkom bude mať 428 izieb.

Spoločnosť Liburnia Rivijera Hoteli bude investovať 84 mil. kuna, v roku 2013 to bolo až 245 mil. kuna. V tomto roku sú investície smerované do hotelov Monte Mulini, Kvarner a Admiral.

Firma Plava Laguna z Poreča investuje 75 mil. kuna do hotela Laguna Materada, ďalšie investície sú smerované do Zelenej laguny a Laguny Galijot.

Do hotela Dubrovnik Palace investuje spoločnosť Jadranski luksuzni hoteli 43 mil. kuna, ďalšie investície smerujú do obnovy hotelov Kompas a Bellevue.

Turistická spoločnosť Bluesun v predchádzajúcom období investovala 700 mil. kuna, v tomto roku chce investovať ešte 30 mil. kuna do svojich objektov v Tučepi má hotel Neptun a Brela.

V meste Šibenik bola v roku 2013 investícia do hotela Solaris vo výške 150 mil. kuna, v tomto roku je plánovaných ešte 20 mil. kuna.

Vláda ChR zverejnila ponuku na prenájom zdevastovaného turistického komplexu Kupari I, ktorý sa nachádza 11 kilometrov od Dubrovníka. Doba prenájmu 99 rokov, komplex zahŕňa 5 hotelov, ktoré mali v minulosti 1626 postelí.

Bola zahájená investícia v objeme 1,5 mld. kuna do výstavby golfového areálu, 50 apartmánov a 39 rekreačných domov v lokalite Srd neďaleko Dubrovníka. Projekt má byť ukončený v roku 2017.

Nórská spoločnosť riadiaca fond Prime Property Kroatia I AS oznámila zahájenie výstavby rekreačného komplexu na ostrove Hvar, výška investície 270 mil. EUR.

Minister hospodárstva Ivan Vrdoljak sa zúčastnil zahájenia výstavby nového prístavu s kapacitou 200 úväzkov v meste Pirovac, investícia spoločnosti Adriatic charter bude 72 mil. kuna.

Úspešný chorvátsky podnikateľ Mihajlo Perenčević oznámil záujem realizovať projekt budovania golfového ihriska a hotelového komplexu na ostrove Malij Lišinj v spolupráci s turistickou firmou „Jadranka“. M. Perenčević je označovaný za priateľa ruského predsedu vlády D. Medvedeva a väčšinu akcií firmy Jadranka získali v roku 2013 ruskí investori.

Mesto Záhreb chce realizovať 9 investičných projektov v celkovej hodnote 1,72 mld. kuna do roku 2016. Ide o rekonštrukcie športových zariadení a budovanie nových pre potreby univerziády, ktorá sa uskutoční v roku 2016.

Vláda ChR schválila návrh zákona o lesoch, ktorý umožní budovanie golfových ihrísk a kempov cestovného ruchu na lesných pozemkoch. Investor si pozemky nebude môcť kúpiť, ale prenajať od štátu.

Zmeny pri stavebnom konaní v ChR

Ministerstvo výstavby ChR oznámilo, že od apríla 2014 je možné v rámci celého ChR podávať elektronicky žiadosti o stavebné povolenie. Aktuálne je systém v skúšobnej prevádzke. Novým stavebným zákonom ktorý je v platnosti od 1.1.2014 je stanovené, že na povolenie výstavby je potrebné len stavebné povolenie.

V prípade, že má stavebník všetky potrebné prílohy, ktoré je potrebné priložiť k žiadosti, je teoreticky možné získať stavebné povolenie za jeden deň, najneskôr do 30 dní od podania žiadosti. Výhodou elektronického podania je možnosť kontrolovať aktuálne, kde sa žiadosť nachádza a v akom stave je jej posudzovanie. Na území ChR sa nachádza 53 úradov, ktoré sú oprávnené stavebné povolenie vydať. Hodnota celého projektu e.žiadostí vrátane školenia pracovníkov je 1,4 mil. kuna.

Výhodou nového e-systému je skrátenie času potrebného na získanie stavebného povolenia, boli zrušené niektoré poplatky čím zlacnel proces vydávania a budúci stavebník nemusí vopred kúpiť parcelu, ale až po získaní stavebného povolenia.

Zo strany vlády ide o jeden z konkrétnych krokov, ktorá má za cieľ uľahčiť predovšetkým investorom realizovať svoje podnikateľské zámery od nových priemyselných projektov až po rozvoj turizmu. Zmeny sa výsostne dotknú aj občanov pri individuálnej bytovej výstavbe. Snahou vlády je aj zabráneniu vzniku ďalších čiernych stavieb. V riešení je legalizácia 760 tisíc čiernych stavieb, vlastníci ktorých museli v zmysle zákona o legalizácii podať svoju žiadosť do konca júna 2013. Predpoklad ukončenia procesu legalizácie je rok 2020. Ministerstvo výstavby chce v roku 2014 riešiť aj nový systém elektronického archivovania písomností v rámci ktorého bude na jednom mieste riešené podávanie rôznych druhov žiadostí, aj vydávanie povolení. Do konca roku 2014 bude riešené aj elektronické vydávanie energetických certifikátov na budovy.

Stimuly na podporu solárnej energie na rok 2014

Štátna agentúra HROTE, ktorá rieši chorvátsky trh s energiami a jeho reguláciu zverejnila, že eviduje 2120 žiadostí o stimuly pri predaji solárnej elektrickej energii na rok 2014. Zmluvu môže uzavrieť len asi na 14% z objemu podaných žiadostí.

Do 10.1.2014 HROTE prijalo žiadosti na zvýhodnený výkup elektriny vyrobenej zo solárnych panelov v celkovom objeme 89 MW, zvýhodnený výskum je len na objem 12 MW.

V roku 2013 dostala agentúra 3458 žiadostí v celkovom objeme 108 MW, podpísala len 579 zmlúv o zvýhodnenom odkúpení solárnej elektriny v objeme 26,5 MW.

Podnikatelia vnímajú investovanie do obnoviteľných zdrojov energie ako bezpečné, ChR garantuje výkupnú cenu na 14 rokov a z toho pramení aj ich vysoký záujem.

Ivor Županič, riaditeľ HROTE predpokladá, že cena elektriny vyrobenej zo solárnych panelov sa v priebehu niekoľkých rokov priblíži cene elektriny vyrobenej napr. v tepelných elektrárnach. Žiadosti o stimuly budú posudzované podľa Zákona o obchode s elektrickou energiou, platnou tarifnou sústavou pre obnoviteľné zdroje a v zmysle zákona o správnom konaní.

Od roku 2007 bolo celkom uzatvorených 1100 zmlúv na elektrinu vyrobenú zo solárnych panelov v objeme 46,8 MW.

c) Členstvo v medzinárodných organizáciách a účasť v integračných procesoch

EÚ – od 1.7.2013

MIGA (*Multilateral Investment Guarantee Agency*) – člen od 15. 05. 1993

CEMT (*Conference Européenne des ministres des transports*) – člen od 26.11.1992

IBRD (*International Bank for Reconstruction and Development*)- člen od 25. 02. 1993

ERBD (*European Bank for Reconstruction and Development*) člen od 15.4.1993

IAEA (*International Atomic Energy Agency*) – člen od 21. 09. 1992

ICRC (*International Committee of Red Cross*) – člen od 25. 08. 1992

ICAO (*International Civil Aviation Organization*) – člen od 9. 05. 1992

AIT (*Association internationale touristique*) – člen od apríla 1992

OSCE (*Organization on Security and Co-Operation in Europe*) – člen od 24. 03. 1992

FAO (*Food and Agriculture Organization*) – člen od 8. 11. 1993

NAM (*Non-aligned Movement*) – pozorovateľ od 1. 09. 1992

CEI (*Central European Initiative*) – člen od 18. 07. 1992

WTO (*World Trade Organization*) – člen od 30. 11. 2000

WHO (*World Health Organization*) – člen 23. 06. 1992

UN (*United Nations*) - člen od 22. 05. 1992

CE (Council of Europe) - člen od 6. 11. 1996

NATO – člen od apríla 2009

ICTY – spolupráca s Medzinárodným trestným tribunálom v Haagu

II. PODPORA OBCHODU A PODNIKANIA

Od januára 2014 je na internete (www.duudi.hr) prístupný kompletný register nehnuteľného štátneho majetku, ktorý obsahuje 350 000 nehnuteľností. Register spravuje štátna agentúra DUUDI – državni ured za upravlanje drzavnom imovinom. Na stránke sú uvedené aj údaje o podieloch štátu v rôznych firmách.

Vláda ChR považuje za potrebné vykonať reformu v nasledovných oblastiach :

- Verejný sektor
- Outsourcing niektorých činností
- Centralizácia verejného obstarávania
- Zjednotenie činností do jedného finančného centra pre úhrady a dávky pre občanov
- Reforma sociálnych služieb
- Efektívne využívanie EÚ fondov
- Reforma zdravotníctva
- Reorganizácia súdnictva
- Reštrukturalizácia siete škôl a programov

Podpredseda vlády B. Grčić uviedol, že v ChR bol zahájený trend odchodu z recesie. Úspešne boli vykonané opatrenia na zabránenie daňovým únikom, boli riešené niektoré otázky (sanácia dlhov v zdravotníctve, dlhy štátnych lodeníc, úhrada dlhov za firmy, kde prevzal štát garancie), ktoré zaťažili štátny rozpočet. B. Grčić uviedol, že chorvátskej vláde je jasné, že bez ďalších reforiem nie je možné riešiť ďalšiu konsolidáciu verejných financií, v roku 2014 je potrebné znížiť výdavkovú stranu štátneho rozpočtu o zhruba 3,5 mld. kuna a príjmovú navýšiť o zhruba 3 mld. kuna. Vláda riešila legislatívne zmeny v 2. dôchodkovom pilieri pre jednu kategóriu poistencov, čím sa zvýšil príjem do 1. piliera, išlo o subvencovanú skupinu pracovníkov na pracovnej sťaži. V tejto oblasti žiada o podporu ďalších členov EÚ vzhľadom na to, že očakávajú výhrady EÚ k tomuto kroku. Ďalšou oblasťou, ktorú chcú riešiť je nejednotná sústava vydávania a platenia koncesíí.

Do konca júna 2014 chceli mať zabezpečené čerpanie zostávajúcich finančných prostriedkov z predstupových EÚ fondov a z IPA programu v objeme 650 mil. EUR, čo sa nepodarilo.

Akčný plán vlády na podporu exportu

Vláda ChR prijala akčný plán zameraný na podporu exportu, ktorý predpokladá realizáciu 13 hlavných aktivít a 41 opatrení s cieľom pomôcť exportérom a zvýšiť tým export chorvátskych tovarov a služieb.

Prijatý plán je na obdobie rokov 2014 a 2015 a najdôležitejším opatrením je dokapitalizácia HBOR – chorvátskej banky pre obnovu a rozvoj sumou 1 mld. kuna. Plán predpokladá aktívnu účasť na významných výstavách, kde budú samostatné plochy pre chorvátskych výrobcov, vláda vytvorí web portál pre exportérov, vytvorí pre verejnosť elektronický register investičných projektov, vytvorí register „offset“ činností na export, spracuje prehľad o domácich administratívnych bariérach exportu a spôsoboch odstránenia. Bude vytvorená pracovná skupina, ktorá bude riešiť internacionalizáciu chorvátskeho hospodárstva. Ministerka zahraničných vecí Vesna Pusić uviedla, že len 13% chorvátskych firiem exportu, ale na druhej strane zamestnáva až 50% všetkých zamestnancov. Štatistický úrad oznámil, že za prvé 3 mesiace roku 2014 vzrástol export chorvátskych tovarov o 7,9% oproti tomu istému obdobiu roku 2013.

Činnosť investičných fondov FGS

V ChR pôsobí celkom 5 investičných fondov, ktoré vznikli na základe zákona o podpore zahraničných investícií pre 3 roky a podstatou je združenie privátneho a súkromného kapitálu na investície v ChR s tým, že kapitál je v pomere 50:50 a riadiace právomoci má privátny investor. V roku 2013 investovali fondy celkom 204,65 mil. EUR do 6 spoločností, z tejto sumy bolo 102,32 mil. štátne finančné prostriedky. Alternative fond prestane v roku 2014 fungovať aj z toho dôvodu, že investoval do Centar banky, ktorá neskôr skrachovala. ChR zmenila štatút a stratégiu investovania, čím sa skomplikovalo investovanie do malých bánk. Alternative fond v tomto roku predá svoje akcie vo Varaždínskej banke, v súčasnosti sa realizuje formou verejnej súťaže ponukové konanie na predaj akcií o ktoré prejavila záujem aj slovenská investičná skupina.

Fond Prosperus chce v prvom štvrtroku 2014 do spoločnosti Dalmacija hotele, HTP Korčula viac ako 45 mil. kuna a do HTTP Orebič. Nexus fond chce investovať do firmy Dalekovod 100 mil. kuna.

Honestas fond chce investovať 115 mil. kuna do získania vlastníckych podielov spoločností pôsobiacich v turizme, energetike a drevárskom priemysle.

V roku 2013 fondy investovali :

- Alternative FGS (50 mil. kuna do VABA banky), 2,7 mil. kuna boli výdavky riadenia fondu
- Nexus FGS (46,5 mil. kuna do Energije Gradec), 1,3 mil. kuna boli výdavky riadenia fondu
- Prosperus FGS (18.45. mil. kuna do Adriatic kampove, 30,4 mil. kuna do Energije Gradec),
- Honestas FGS (10 mil. kuna do Conty plus)
- Quaestus FGS (50 mil. kuna do Spačvu)

- Ruskí investori získali väčšinový balík akcií firmy Jadranka a.s., ktorá pôsobí v turizme a vlastní niekoľko hotelov a ubytovacích zariadení predovšetkým na ostrove Malij Lošinj, investícia je vo výške viac ako 100 mil. kuna.
- Ivan Žabčič a Marko Vukovič sa stali väčšinovými vlastníkmi Karlovačke banke, prevzali 75% podiel a dokapitalizovali banku vo výške 72,7 mil. kuna. Ide o úspešných podnikateľov, ktorí vlastní firmu HS Produkt vyrábajúcu ľahké zbrane.
- Predseda vlády Zoran Milanovič potvrdil na investičnej konferencii v Londýne, že ruskí investori majú záujem o chorvátsku spoločnosť INA. Zároveň uviedol, že skutočné reformy chorvátskeho hospodárstva a trhu práce budú realizované až v roku 2014 a 2015.
- Od januára 2014 cenu pohonných hmôt stanovuje v ChR trh a nie štátny úrad, čím došlo k zvýšeniu cien.
- Chorvátska spoločnosť Podravka podpísala zmluvu o spolupráci so srbskou firmou MK Grupa, vlastníkom ktorej je Miodrag Kostić, s cieľom prenikania na ruský trh v segmente potravinárskych výrobkov. Spoločnosť MK Grupa má ročný obrat 700 mil. EUR.
- Maďarská OTP banka, ktorá už pôsobí na chorvátskom bankovom trhu prevzala Banco Popolare Croatia (0,56% podiel na trhu). OTP zaplatila za 99% akcií celkom 20 mil. EUR a kúpou posilňuje svoje postavenie na trhu.
- V roku 2013 ChR exportovala vojenskú výzbroj a výstroj v celkovej hodnote 1,1 mld. kuna, najväčší podiel predstavovali pištole spoločnosti HS produkt, ktorých bolo predaných celkom 490 tis. kusov.
- Agentúra Standard&Poor znížila kreditný rejting Zagrebačke banke z úrovne BB+ na úroveň BB. Dôvodom je vysoká úroveň rizika a ohrozenia banky, pretože má vysoké portfólio štátnych dlhopisov ChR.
- Guvernér HNB – chorvátskej národnej banky oznámil, že v prípade poklesu hodnoty domácej meny (aktuálne 1 EUR – 7,61 kuna) o 10%, by nemohla vracať úver každá druhá firma v ChR. Podiel zlých úverov by prekročil 25%, čo by ohrozilo stabilitu bankového sektoru.
- Ministerstvo financií ChR má informácie o úsporách chorvátskych občanov v bankách krajín EÚ a taktiež poskytuje informácie o úsporách občanov z krajín EÚ v chorvátskych bankách. ChR sa vstupom do EÚ zaviazala poskytovať tieto informácie.
- Chorvátsky podnikateľ Marinko Mikulič oznámil budovanie nového závodu na výrobu papiera v hodnote 329 mil. EUR v meste Slatina.

a) Podnikateľská legislatíva

Porezna uprava – daňový úrad začal od 1.10.2013 s dôsledným vymáhaním daňových nedoplatkov. Dlžníci nad 2000 kuna sú písomne požiadaní o úhradu dlhu do 30 dní, ak sumu neuhradia, daňový úrad si dlžnú sumu stiahne z ich bankového účtu aj s úrokmi a administratívnymi poplatkami. Daňový úrad predpokladá, že takto získa celkom 3,5 mld. kuna.

Chorvátska vláda hodnotí ako úspešný projekt zakladania malých firiem so základným kapitálom 10 kuna, ktorý zahájila pred rokom. Za túto dobu bolo založených 8062 spoločností s ručením obmedzeným. Z tohto počtu ani jedna neukončila zatiaľ svoju činnosť.

HBOR – chorvátska banka pre obnovu a rozvoj otvorila šesť nových programov na podporu malých a stredných podnikateľov v rámci programu Podnikateľský impulz. Ide o výsledok aktivity Ministerstva pre malé a stredné podnikanie a živnostníctvo. Okrem iného ponúka začínajúcim podnikateľom do 30 rokov úvery s úrokom od 2%.

Od 1. januára 2014 môžu podnikatelia svoje daňové podania zasielať daňovému úradu elektronicky, výnimku majú malé firmy, ktoré zamestnávajú najviac troch zamestnancov.

Zmeny zákonníka práce

Vláda ChR 23.1.2014 schválila navrhované zmeny v zákonníku práce, ktoré budú predložené na najbližšie rokovanie parlamentu. Hlavnými zmenami oproti doterajšiemu stavu je možnosť ľahšie prepustiť zamestnanca a pracovný týždeň bude mať maximálne 56 hodín. Ak pracovník jeden týždeň pracuje 56 hodín, v druhom týždni môže pracovať len 32 hodín. Priemerný hodinový pracovný fond je 48 hodín týždne za 4 po sebe nasledujúce mesiace.

Z uvedených 48 hodín bude 8 hodín uhrádzané ako práca nadčas s tým, že každý zamestnávateľ musí písomne nariadiť zamestnancovi prácu nadčas. Inšpektori práce budú túto skutočnosť pravidelne kontrolovať. Nový zákonník práce umožňuje aj ľahšie prepúšťanie zamestnancov, zamestnávateľ nebude mať povinnosť ponúknuť pred prepustením iné pracovné miesto, alebo jeho presunutie na iné pracovné miesto.

Odborové združenia ostro kritizujú nový návrh zákonníka práce. Novým zákonom sa umožňuje ľahšie zamestnávanie osôb prostredníctvom personálnych agentúr, ktoré zapožičajú pracovníka na presne určenú dobu pre daného podnikateľa. Cez personálnu agentúru bude môcť zamestnávateľ zamestnávať pracovníka najviac 3 roky.

Začiatkom roku 2014 vstúpili v ChR do platnosti niektoré nové pravidlá a ustanovenia:

1. Právna pomoc chudobným, náklady znáša štát.
2. Zavádza sa register nezaplatených finančných pokút. Osoba, ktorá nebude mať zaplatené pokuty, nedostane predĺženie platnosti technického preukazu na svoje vozidlo.
3. Ak bude finančná pokuta zaplatená do troch dní, odpúšťa sa 50% jej výšky.
4. Od novembra do apríla je povinnosť používať zimné gumeny.
5. Súdne poplatky nemusia platiť pracovníci v spore so zamestnávateľom.
6. Stavebné povolenie musí byť vydané do 30 dní a je platné 3 roky.
Osem dní pred začiatkom práce má stavebník povinnosť ohlásiť ich začatie.
7. V roku 2014 nebude vyplácaná štátna podpora pre stavebných sporiteľov.
8. Pracujúci môžu ísť do predčasného dôchodku bez dodatočných sankcií.
9. V roku 2014 budú zavedené nové registračné označenia chorvátskych vozidiel.
10. Od 1.1.2014 došlo u dôchodkov nad 5 000 kuna k ich zníženiu o 10%. Uvedené opatrenie sa dotklo asi 35 000 poberateľov.
11. Postupne budú zavádzané digitálne učebnice.

Dňa 20.2.2014 vstúpil do platnosti Zákon o obchode s ropnými derivátmi, na základe ktorého sa ceny pohonných látok budú stanovovať podľa trhových princípov. Doteraz boli najvyššie ceny stanovené prostredníctvom ministerstva hospodárstva vždy na konkrétne časové obdobie.

Ministerstvo spravodlivosti ChR pripravuje zákon o osobnom bankrote a na verejnú diskusiu ho chce predložiť na jar tohto roku.

Ministerstvo výstavby realizuje projekt e-stavebného povolenia, čím sa podstatne urýchli proces vydávania stavebného povolenia. Stavebník podá žiadosť elektronicky a najneskôr do 30 dní musí byť vydané povolenie.

Ministerstvo spravodlivosti ChR zahájilo reformu, ktorej cieľom je zníženie počtu súdov a zrýchlenie konania. V roku 2014 bude zrušených 49 súdov na samosprávnej úrovni opčina.

Formy podnikania

Obchodná spoločnosť je právnická osoba, ktorej založenie a činnosť upravuje Zákon o obchodných spoločnostiach. Zápis spoločnosti do súdneho registra upravuje Zákon o súdnom registri a Nariadenie o spôsobe zápisu do súdneho registra.

Zahraničná osoba môže sama alebo s tuzemskou osobou založiť:

- akciovú spoločnosť,
- spoločnosť s ručením obmedzeným,
- verejnú obchodnú spoločnosť,
- komanditnú spoločnosť,
- tiché spoločenstvo.

Zahraničná osoba môže získať podiely a akcie v založených obchodných spoločnostiach. Všetky obchodné spoločnosti sú právnické osoby a sú zapísané v obchodnom registri.

Minimálny základný kapitál pri založení akciovej spoločnosti je v chorvátskej mene protihodnota čiastky 15.000 EUR, podľa kurzu HNB v deň zápisu do obchodného registra. Najnižšia hodnota akcií v HRK zodpovedá hodnote 5 EUR. Spoločnosť môže založiť aj jedna fyzická alebo právnická osoba.

Minimálny základný kapitál nutný na založenie spoločnosti s ručením obmedzeným zodpovedá v chorvátskej mene hodnote 2.500 EUR. Základný vklad nemôže byť v chorvátskej mene nižší ako je hodnota 100 EUR. Pri zápise spoločnosti do obchodného registra je potrebné uhradiť čiastku zodpovedajúcu hodnote 1.250 EUR. Spoločnosť môže založiť jedna alebo viac osôb.

Zahraničná fyzická osoba môže v Chorvátsku pôsobiť ako živnostník, ak má pracovné povolenie. Pre tento účel musí získať živnostenský list a musí byť zapísaná do živnostenského registra. Domácej a zahraničnej fyzickej a právnickej osobe môže byť udelená koncesia, ktorou sa získa právo ekonomického využitia prírodného bohatstva a iných statkov. Koncesie môžu byť udelené najviac na 99 rokov. Rozhodnutie o koncesii vzniká na základe verejného oznámenia alebo verejnej súťaže. Koncesia na kratšie obdobie môže byť udelená na základe žiadosti. Rozhodnutie vydáva parlament republiky a miestny správny úrad alebo samospráva. Koncesia nemôže byť udelená na využívanie lesných alebo iných statkov stanovených zvláštnym zákonom, nakoľko sú vo vlastníctve štátu.

Žiadateľ a udelovateľ koncesie uzatvárajú dohodu o koncesii, ktorá je zapísaná v registri koncesí vedenom na Ministerstve financií ChR.

Okrem Zákona o koncesiách (NN č. 89/92) platia aj ďalšie zákony upravujúce napr. využívanie morských statkov – Zákon o mori (NN č. 17/94, 74/94), využívanie poľnohospodárskej pôdy (NN č. 54/94, 21/95, 48/95), využívanie vodného bohatstva – Zákon o vodách (NN č. 107/95).

Zákon o obchodných spoločnostiach (NN č. 11/93) stanovuje na území Chorvátska činnosť zahraničnej obchodnej spoločnosti, ktorá má sídlo mimo Chorvátska. Zahraničná obchodná spoločnosť i obchodník jednotlivec majú rovnaké práva pri obchodovaní na území Chorvátska ako domáce osoby. Jedinou podmienkou je založenie pobočky (*filialky*). Zahraničný investor (*každá právnická osoba so sídlom mimo Chorvátska a fyzická osoba, ktorou je cudzinec, utečenec alebo občan Chorvátska, ktorý má trvalý pobyt mimo Chorvátska*) za podmienky reciprocity môže získať alebo sa zúčastniť pri zakladaní spoločnosti v Chorvátsku.

Podmienky transferu zisku do zahraničia sú stanovené (v súlade s legislatívou EÚ) a Zákonom o režime devízového systému, obchode s devízami a o pohybe zlata (NN č. 91A/93). Podľa tohto zákona sa transfer uskutočňuje voľne v súlade s ostatnými zákonnými ustanoveniami. V podniku, v ktorom zisk vzniká v devízach na základe vývozu tovaru a služieb, sa transfer zisku uskutoční na vrub vlastného devízového účtu. Zahraničný investor môže mať zisk, ktorý dosiahol v chorvátskej mene, na svojom valutovom účte v určenej banke. Tento zisk, okrem prevodu do zahraničia, môže využiť aj na platenie v Chorvátsku ako aj na úverovanie tuzemských osôb, v súlade so zákonom. V súlade so zákonom môže uskutočniť prevod v domácej mene aj na účet inej zahraničnej osoby.

Zahraničná osoba, ktorá vykonáva činnosť v Chorvátsku, môže byť za podmienky reciprocity/vzájomnosti bez zvláštnych obmedzení a povolení, nositeľom vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, tak isto ako občan Chorvátska. To zaručuje Zákon o základných vlastnícko-právnych vzťahoch (NN č. 53/91). Nehnuteľnosti môže získať aj nákupom. Nemôže získať nehnuteľnosti, ktoré sa nachádzajú v zvláštnych oblastiach vymedzených v zákone. Zahraničná osoba môže získať nehnuteľnosť právnou cestou alebo výstavbou objektu na pozemku, ku ktorému má vlastnícke právo. Ak zahraničná osoba založí v Chorvátsku obchodnú spoločnosť, posudzuje sa ako domáca právnická osoba, ktorá môže vlastniť nehnuteľnosť. Nie je rozhodujúce, či ju využíva na výkon činnosti alebo na iný účel.

Postup pri zakladaní spoločnosti s ručením obmedzeným: spoločnosť môže založiť jedna alebo viac osôb podľa toho, či ide o právnickú alebo fyzickú osobu. Spoločnosť sa zakladá prehlásením, pokiaľ ide o jedného zakladateľa alebo spoločenskou zmluvou, ak je viac zakladateľov. Prehlásenie aj spoločenskú zmluvu musí

overiť notár. Okrem zákonného zástupcu musia mať od notára overenú plnú moc aj splnomocnené osoby zakladateľa.

Obsah spoločenskej zmluvy a prehlásenia o založení spoločnosti:

- meno, priezvisko, podnik, bydlisko, sídlo zakladateľa spoločnosti, ak je zakladateľ fyzická osoba aj jeho identifikačné číslo JMBG (*forma evidenčného čísla občana, obdoba rodného čísla*),
- podnik a sídlo spoločnosti,
- predmet činnosti spoločnosti,
- celková suma základného kapitálu, stav celkového vkladu zakladateľa (ak sú predmetom vkladu veci alebo práva je potrebné detailne popísať ich hodnotu),
- rozhodnutie o tom, či je spoločnosť zakladaná na dobu určitú alebo neurčitú.

Základný kapitál spoločnosti musí byť uvedený v chorvátskej mene a musí predstavovať hodnotu najmenej 2.500 EUR v protihodnote v HRK. Základný vklad zakladateľa nemôže byť nižší ako 100 EUR. Každý zakladateľ musí zložiť najmenej štvrtinu základného vkladu, ktorý sa platí v peniazoch pred zápisom spoločnosti do obchodného registra. Celková čiastka platby v peniazoch alebo hodnota vložených práv nemôže byť nižšia ako je hodnota 1.250 EUR v protihodnote v HRK. Veci a práva ako vklad do spoločnosti musia byť ako celok zaknihované pred zápisom spoločnosti do obchodného registra.

Na zápis do obchodného registra je oprávnený registračný súd podľa sídla subjektu. Prihlášku, ktorú overil notár, predkladá oprávnená osoba vo dvoch vyhotoveniach po prehlásení alebo uzatvorení spoločenskej zmluvy, zložení vkladu a menovaní vedenia podniku. Prihláška musí obsahovať:

- podnik, sídlo a predmet spoločnosti,
- vklad základného kapitálu spoločnosti,
- prehlásenie členov vedenia, že sú oboznámení so záväzkom podávať správu súdu,
- mená členov spoločnosti, ak sú členovia spoločnosti fyzické osoby aj ich JMBG.

K prihláške, ktorá musí byť napísaná typom písma COURIER sa prikladajú tieto prílohy:

- kópia spoločenskej zmluvy alebo prehlásenia o založení spoločnosti so všetkými prílohami vrátane plnej moci konateľa,
- charakteristika zakladateľa, ktorá obsahuje meno, priezvisko, dátum narodenia, JMBG, u cudzinca číslo pasu a krajinu, ktorá ho vydala, bydlisko, podnik a sídlo s vyznačením registračného súdu a číslo, pod ktorým je zapísaný v obchodnom registri, ďalej základný kapitál spoločnosti a charakteristika hlavnej úlohy zakladateľa,
- potvrdenie finančnej inštitúcie o vkladoch uhradených v peniazoch (*základný kapitál na otvorenie účtu pre s.r.o. je protihodnota 2.500 EUR a pre a.s. 15.000 EUR*),
- v prípade jedného zakladateľa zabezpečenie/poistenie, že neuhradená hodnota vkladu bude zaplatená,
- ak je založeniu spoločnosti venovaná pozornosť alebo sú vkladané veci a práva, doložiť oznámenie o založení spoločnosti aj o prípadnej revízií založenia,
- popis osôb oprávnených k vedeniu spoločnosti, ich mená a priezviská, dátum narodenia, JMBG (*rodné číslo*), bydlisko, rozsah ich oprávnenia, prehlásenie o prijatí menovania, potvrdené u notára,
- ak má spoločnosť nadriadený orgán, popis členov vedenia s uvedením dátumov narodenia a bydliska,
- charakteristika členov vedenia, ktorá je uvedená v obchodnom registri.

Ak je prevedený zápis v obchodnom registri a sú zaplatené poplatky, registračný súd odovzdá Národným novinám (*Zbierka zákonov*) a dennej tlači údaje o zápise.

MINISTERSTVO
ZAHRANIČNÝCH VECÍ
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Narodne novine-pretplata, prodaja novina i primanja oglasa

Ul. kralja Držislava 14

10000 ZAGREB

T.: ++385/1/4555-116, 4555-167, ++385/1/4555-217

www.nn.hr

Po prijatí súhlasu o zápise v obchodnom registri je potrebné vyhotoviť pečiatku podniku. K žiadosti o vyhotovenie pečiatky sa prikladá kópia o zápise v obchodnom registri.

Štátnemu štatistickému úradu je potrebné odovzdať žiadosť o zatriedenie firmy/podniku podľa „Národnej klasifikačnej činnosti,“. K žiadosti sa prikladá:

- rozhodnutie o zápise v súdnom registri,
- tlačivo RPS-1 (*možno ho kúpiť v predajniach NN*),
- kópia potvrdenia o úhrade poplatku 55 HRK.

Následne je pridelené hospodárskemu subjektu matričné číslo a označenie činnosti.

Državni zavod za statistiku

Ilica 3

10000 ZAGREB

T.: ++385/1/4806-111

www.dzs.hr

Po zápise na obchodnom súde a získaní rozhodnutia o štatistickom zaradení je potrebné sa prihlásiť na daňovom úrade v mieste podľa sídla firmy. Na zaradenie do databázy daňových poplatníkov je potrebná kópia zápisu do obchodného registra a kópia o zaradení činnosti firmy do štatistického sledovania.

Ministarstvo financija-Porezna uprava,

Katančiceva 5

10000 ZAGREB

T.: ++385/1/4591-333

F: ++385/1/4922-583

www.porez.hr

Ak má podnik vo svojom oprávnení aj zahranično-obchodnú činnosť je zakladateľ povinný získať od Colnej správy Chorvátskej republiky colné číslo. K žiadosti o zaradenie do registra platcov cla sa prikladá kópia registrácie v obchodnom súde, rozhodnutie Štátneho štatistického úradu o zaradení podniku a kópia dokladu o zaplatení poplatku 50 HRK.

Ministarstvo financija-carinska uprava RH,

Avenija Dubrovnik 11

10000 ZAGREB

T.: ++385/1/6556-455

F: ++385/1/6556-490

www.carina.hr

Zamestnávateľa, právnické a fyzické osoby a daňoví poplatníci sú povinní do 15 dní od zahájenia činnosti firmy, podľa sídla firmy, doručiť prihlášky dôchodkového zabezpečenia za každého novo zamestnaného pracovníka na

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje

Mihanovičeva 3

MINISTRY
OF FOREIGN AFFAIRS
OF THE SLOVAK REPUBLIC

MINISTÈRE
DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
DE LA RÉPUBLIQUE SLOVAQUE

MINISTERIO
DE RELACIONES EXTERIORES
DE LA REPÚBLICA SLOVACA

МИНИСТЕРСТВО
ИНОСТРАННЫХ ДЕЛ
СЛОВАЦКОЙ РЕСПУБЛИКИ

وزارة
الشؤون الخارجية
للجمهورية السلوفاكية

斯洛伐克共和国的
外交部

Veľvyslanectvo Slovenskej republiky v Chorvátsku: www.mzv.sk/zahreb, emb.zagreb@mzv.sk

MINISTERSTVO
ZAHRANIČNÝCH VECÍ
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

10000 ZAGREB

T.: ++385/1/4595-500

F.: ++385/1/4577-105

www.mirovinsko.hr

Právnické osoby, poplatníci príspevkov sú povinní do 15 dní od zahájenia činnosti firmy, podľa sídla firmy, doručiť prihlášky zdravotného poistenia za svojich zamestnancov na

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje

Margaretska 3

10000 ZAGREB

T.: ++385/1/4806-333

F.: ++385/1/4812-606

www.hzzo-net.hr

Pre vykonávanie predmetu činnosti musí organizácia získať od oblastnej (župnej) správy rozhodnutie o splnení minimálnych technických podmienok (vzťahuje sa na priestory činnosti, zariadenie a pracovné prostriedky).

Dňa 18.2.2005 bol schválený nový zákon o dani z príjmu (v znení neskorších doplnkov). Podrobnosti je možné nájsť na: www.ijf.hr

Založenie firmy v Chorvátskej republike je možné uskutočniť v spolupráci s agentúrou „HITRO“ a „AIK – agencie za investície i konkurentnosť“. Tieto agentúry poskytujú aj informácie o možnosti podnikania v krajine. Základné údaje o jej službách sú zverejnené na www.hitro.hr, www.aik-invest.hr.

Zmeny v Zákone o obchodných spoločnostiach.

Chorvátska vláda deklaruje záujem o zastavenie poklesu HDP a oživenie hospodárstva. Snaží sa prilákať zahraničných investorov a postupne pripravovať a meniť zákonné podmienky, ktoré uľahčia a zjednodušia celý proces založenia firmy.

V roku 2012 do platnosti vstúpila novela Zákona o obchodných spoločnostiach. Pri založení spoločnosti (tzv. jednoduchej spoločnosti s ručením obmedzeným) je potrebné:

1. Vyplniť formulár
2. Uskutočniť zápis spoločnosti na príslušnom obchodnom súde
3. Za nezamestnaného člena vedenia spoločnosti sa musia platiť odvody

Nové firmy musia mať **základný kapitál 10 kuna**, náklady na zápis do súdneho registra, zverejnenie v registri prostredníctvom Narodných novín a ďalšie poplatky predstavujú celkom 750 kuna. Doteraz bolo potrebné mať minimálne 2500 EUR (v protihodnote kuna) základný kapitál. V súčasnej dobe je v ChR v konkurze, resp. v „blokade“ 74 tisíc firiem, z čoho vyplýva, že je jednoduchšie firmy otvoriť ako ich zrušiť.

Podľa zákonnej úpravy môžu spoločnosť otvoriť aj traja spoločníci, z ktorých poskytne každý 3,3 kuna základného kapitálu. Spoločnosť musí mať jedného štatutára, ktorý ak nie je zamestnaný aj v inej spoločnosti, musí za neho nová spoločnosť platiť zákonné odvody (sociálne, zdravotné, dôchodkové). Aj keď konateľ nebude brať z novej firmy plat, odvody sa budú platiť z priemernej mzdy v CHR, ktorá je dnes 7756 kuna z čoho na odvody ide 33%. Ak sa konateľom stane dôchodca, táto osoba zostane bez dôchodku. Nové spoločnosti budú musieť držať štvrtinu zisku ako rezervu na krytie činnosti.

b) Programy podpory zahraničného obchodu, technickej a finančnej pomoci, projekty regionálnej spolupráce

Plánovaná podpora malých a stredných podnikateľov.

Minister pre malých a stredných podnikateľov a živnostníkov Gordan Maras uviedol, že chorvátski podnikatelia dostali v roku 2013 podporou v rámci programu Podnikateľský impulz v celkovom objeme 730,4 mil. kuna.

MINISTRY
OF FOREIGN AFFAIRS
OF THE SLOVAK REPUBLIC

MINISTÈRE
DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
DE LA RÉPUBLIQUE SLOVAQUE

MINISTERIO
DE RELACIONES EXTERIORES
DE LA REPÚBLICA SLOVACA

МИНИСТЕРСТВО
ИНОСТРАННЫХ ДЕЛ
СЛОВАЦКОЙ РЕСПУБЛИКИ

وزارة
الشؤون الخارجية
للجمهورية السلوفاكية

斯洛伐克共和国
外交部

Veľvyslanectvo Slovenskej republiky v Chorvátsku: www.mzv.sk/zahreb, emb.zagreb@mzv.sk

ChR upúšťa od sektorovej podpory, táto forma podpory sa nevyužíva ani v EÚ a zameria sa na podporu konkrétnych firiem a projektov. Nebude podporovať ani všetky priemyselné zóny, ktorých je 400 ani budovanie nových, ktoré nebudú mať jasných záujemcov o investovanie. Vláda podporí 34 priemyselných zón, kde je jasný záujem investorov. V týchto priemyselných zónach je predpoklad nových investícií v rámci 88 projektov vo výške 1,7 mld. kuna a vytvorenie 2740 nových pracovných miest.

Minister Maras upozorňuje na potrebu využitia záujmu zo strany čínskych podnikateľov o chorvátsky trh. Veľa očakáva od logisticko-výrobných centier, o ktoré prejavili záujem čínski investori. Minister Maras chce získať časť s avizovaného 10 mld. USD balíka, ktorý má byť investovaný v Strednej a Juhovýchodnej Európe. Zo strany chorvátskej vlády budú čínskym investorom ponúknuté 3-4 priemyselno-logistické centrá s dôrazom na skutočnosť, že čínska strana má záujem o transport svojej produkcie cez prístav v Rijeke do Európy.

G. Maras ďalej uviedol, že živnostníci v súčasnej dobe nemajú rovnoprávne postavenie s ďalšími podnikateľmi a preto sa pripravuje nový Zákon o živnostenskom podnikaní, ktorý má uľahčiť podnikanie a prístup k rôznym formám podpory aj z prostriedkov EÚ fondov. Dôležitým bude predovšetkým tá časť zákona, ktorá má riešiť otázku, že živnostník nebude zodpovedať za prípadné straty v podnikaní celým svojím majetkom.

Ministerstvo pre malé a stredné podnikanie a živnostníkov zverejnilo prvé výzvy na predkladanie projektov financovaných z EÚ fondov. Ide o financovanie projektov zameraných na zvýšenie konkurencieschopnosti a hospodárskeho rastu malých a stredných podnikateľov, vyčlenených je 255,7 mil. kuna.

Minister pre malé a stredné podnikanie Gordan Maras predstavil nový plán „Podnikateľský impulz 2014“, ktorý predpokladá balík podpory pre malých podnikateľov v roku 2014 vo výške 1,265 mld. kuna.

c) Verejné obstarávanie

Vláda ChR zmenila zákon o verejnom obstarávaní. Doteraz bola povinnosť vyhlásiť verejné obstarávanie pri sume 70 tis. kuna, podľa nového to je od 200 tisíc kuna.

Ministerstvá, ostatné štátne inštitúcie a orgány miestnej samosprávy sú povinné nakupovať tovar a služby, pokiaľ sú hradené zo štátneho rozpočtu, v rámci verejnej súťaže ("javno nadmetanje/javni natječaj") v súlade s chorvátskym "Zákonom o verejnej súťaži" (nové pravidlá verejnej súťaže sú v NN č. 25/96). Zákon definuje jednotlivé kategórie ako zadávateľ, tovar, služby, najpriateľnejšia ponuka a pod.

Z rozhodnutia ministerstva financií môže byť z uvedených pravidiel udelená výnimka v prípade, ak ide o verejnú alebo súkromnú pomoc, alebo o nákupy dohodnuté podľa medzinárodných dohôd, alebo ak ide o vojensko-strategický, alebo štátny záujem (tieto výnimky sa pomerne široko uplatňujú).

Spôsoby nákupu formou verejnej súťaže sú:

- nákup tovaru a služieb,
- konkurz formou zberu ponúk na základe výzvy (platí pre oblasť služieb)
- zber ponúk (200 – 400 tis. HRK),
- priame zadanie.

Verejnej súťaže na tovar a služby sa môžu v Chorvátsku zúčastniť i zahraniční záujemcovia.

Zadávateľ je povinný v rámci verejnej súťaže:

- uverejniť informáciu o verejnej súťaži v domácej tlači (najčastejšie denníky *Večernji list*, *Jutarnji list* alebo *Vjesnik*) alebo v NN v jazyku chorvátskom a pri hodnote vyššej ako 600 tis. HRK i v medzinárodnej tlači v jazyku anglickom,
- pripraviť dokumentáciu pre verejnú súťaž i s podmienkami súťaže,
- účastníkom súťaže stanoviť termín na získanie ponuky a dokumentácie,
- stanoviť termín, miesto a čas uverejnenia ponuky v rámci verejnej súťaže,
- vytvoriť komisiu v počte minimálne troch členov na hodnotenie ponúk.

Hodnota ponuky je vyjadrená v HRK a v medzinárodnej tlači v USD alebo v EUR. Pokiaľ sa do verejnej súťaže neprihlásia aspoň 3 účastníci, súťaž sa opakuje.

Od 1. januára 2002 sa uplatňuje nový Zákon o verejnom obstarávaní (NN číslo 117/01).

Medzinárodné tendre financované Svetovou bankou, EBRD, UNHCR, EÚ a pod. sú povinní chorvátski zadávatelia (štátne inštitúcie, ministerstvá, štátne spoločnosti) zverejniť v domácej tlači (*Vjesnik/Večernji list*) a v NN v jazyku chorvátskom i anglickom.

Boj proti korupcii – Vláda Chorvátskej republiky prerokovala celý rad antikorupčných zákonov a prijala zákon o boji proti korupcii. Podľa zákonných úprav sa môže prijať v Chorvátsku dar do hodnoty 500,00 HRK, nad túto hodnotu sa musí odovzdať. Pri Ministerstve vnútra Chorvátskej republiky bolo vytvorené osobitné

oddelenie na kontrolu dodržiavania zákona. Korupcia a vymožitelnosť práva je však stále predmetom kritiky komisie EÚ.

d) Zmluvná základňa

Bilaterálna zmluvná základňa medzi SR a Chorvátskom

1. Dohoda medzi vládou SR a vládou HR v oblasti kultúry, vzdelávania, vedy a športu (Bratislava, 5. mája 1995);
2. Dohoda medzi vládou SR a vládou HR o uznávaní rovnocennosti dokladov o vzdelaní vydaných v Slovenskej republike a v Chorvátskej republike (Bratislava, 16.2.1999);
3. Program spolupráce medzi Ministerstvom školstva Slovenskej republiky a Ministerstvom vedy, vzdelávania a športu Chorvátskej republiky na roky 2010 - 2013 (Záhreb, 19.4.2010);
4. Dohoda medzi vládou SR a vládou HR v oblasti kultúry, vzdelávania, vedy a športu (Bratislava, 5. mája 1995);
5. Dohoda medzi vládou SR a vládou HR o vzájomnej pomoci v colných otázkach;
6. Zmluva medzi SR a HR o zamedzení dvojitého zdanenia v odbore daní z príjmov a z majetku;
7. Dohoda medzi vládou SR a vládou HR o podpore a vzájomnej ochrane investícií bola podpísaná 12.02.1996 v Záhrebe, nadobudla platnosť 05.02.1997 a je uverejnená v Zbierke zákonov SR pod č. 69/99;
8. Dohovor medzi vládou ČSSR a vládou SFRJ o spolupráci v oblasti zdravotníctva (5.10.1963, Belehrad);
9. Zmluva o sociálnom zabezpečení medzi SR a HR z 29.1.1997;
10. Zmluva medzi ČSSR a SFRJ o úprave právnych vzťahov vo veciach občianskych, rodinných a trestných (Belehrad 20.1.1964, vyhl. č. 207/1964 Zb.);
11. Konzulárna zmluva medzi ČSSR a SFRJ (Praha, 10. 12.1981, vyhl. č. 42/1983 Zb.);
12. Zmluva medzi ČSSR a SFRJ o vzájomnom odovzdávaní odsúdených na výkon trestu odňatia slobody (Praha 23.5.1989, ozn. č. 473/1990 Zb.);
13. Revízia zmluvnej základne bola ukončená (oznámenie MZV SR č. 112/2006 Z.z.).

III. INVESTÍCIE, ENERGETIKA, VEDA A VÝSKUM

a) Priame zahraničné investície:

Priame zahraničné investície:

Právny rámec pre zahraničné investície v Chorvátsku je vymedzený Zákonom o podniku (NN č. 111/93, do platnosti vstúpil v roku 1995) a Zákonom o súdnej registrácii (NN č. 1/95). Na základe týchto zákonov môže zahraničná osoba v Chorvátsku vyvíjať tieto aktivity:

- investovať kapitál na zmluvnom základe,
- investovať kapitál do obchodnej spoločnosti,
- investovať kapitál do banky, sporiteľne alebo poisťovne,
- založiť živnosť alebo vystupovať ako obchodník,
- získať koncesiu k ekonomickému využitiu prírodného bohatstva a ostatných majetkov v záujme Chorvátska,
- zúčastniť sa obchodovania B.O.T. (*Build-Operate-Transfer*) alebo B.O.O.T. (*Build-Own-Operate-Transfer*).

Vzhľadom na pokles zahraničných investícií do chorvátskeho hospodárstva vláda vytvorila 3 pracovné skupiny v počte od 15 do 22 členov. Ide o skupiny na podporu verejných a súkromných investícií a na využívanie EÚ fondov. Skupiny pracujú pod vládny koordináčny centrom pre hospodárstvo, ktoré riadi minister regionálneho rozvoja a EÚ fondov Branko Grčić.

Chorvátska republika má vlastnícky podiel alebo akcie v 621 spoločnostiach, pričom v 558 nepresahuje vlastnícky podiel viac ako 50% základného kapitálu. ChR má vlastníctvo nižšie ako 50% celkom v 7 spoločnostiach, ktoré majú akcie na burze: Ina, Končar, Atlantska plovidba, Sunčani Hvar a ďalšie. Celkom v 512 spoločnostiach má ChR nižší ako 25% podiel. U týchto sa plánuje v priebehu 2 rokov predaj, darovanie alebo reštrukturalizácia.

V priebehu rokov 2014 až 2020 sa plánuje v ChR investovať do :

- Obnova železničných tratí a infraštruktúry:	7,5 mld. EUR
- Cestná sieť	1 mld. EUR
- Vodné hospodárstvo	2,5 mld. EUR

ChR predpokladá, že v roku 2014 využije z fondov EÚ celkom 6,1 mld. kuna na rozvojové programy. Vláda ChR predstavila 12.12.2013 plán investícií na rok 2014, ktorý predpokladá zvýšenú aktivitu pri investovaní od štátnych firiem v objeme 13,7 mld. kuna, s cieľom naštartovať rozvoj hospodárstva. Zo štátneho rozpočtu má byť na investície vyčlenených 7,2 mld. kuna a investície súkromného sektoru majú byť vo výške 52,2 mld. kuna.

HEP a Hrvatski operator prienosnog sustava chcú v roku 2014 preinvestovať 2,56 mld. kuna.

V rámci toho chcú ukončiť výstavbu kombi-kogeneračného bloku C na plyn v tepelnej elektrárni Sisak s výkonom 230 MW elektriny a 50 MW tepla.

Ďalším je 500 MW uholnej elektrárne Plomin C, do konca roku 2014 by mali byť ponuky potencionálnych investorov, predpokladaná výška investície je 800 mil. EUR. Po jeho realizácii sa zníži dovoz elektriny ChR o 20%.

V roku 2014 budú rekonštrukcie VE Zakučac, VE Dubrovnik, bude pokračovať rekonštrukcia VE Senj.

HEP spotrebuje polovicu plynu v ChR, v roku 2014 chcú uložiť do distribúcie plynu 1 mld. kuna a predávať plyn ďalším spotrebiteľom.

V roku 2014 chcú namontovať 6 tisíc meračov, u ktorých je ich odčítanie možné diaľkovo, bez osobnej kontroly.

Čínska CSEBA (Chinese SouthEast European Business Association) otvorila vo februári svoju kanceláriu v Záhrebe a je aktívna na trhoch 25 krajín Európy. CSEBA napomáha obchodným a investičným aktivitám čínskych firiem aj v súvislosti s plánom investovať v Európe 10 mld. USD.

Investičné aktivity v ChR

1. V polovici roku 2014 spoločnosť IKEA otvorila svoje predajné priestory neďaleko Záhrebu, ide o investíciu v hodnote 100 mil. EUR.
2. Má byť zahájená výstavba golfového areálu v hodnote 115 mil. EUR v lokalite Biska, Istria.
3. V roku 2014 bola zahájená výstavba golfového a rezidenčného areálu na Srdu, neďaleko Dubrovníka. Výstavba je rozdelená na 4 fázy, celková hodnota investície je 8 mld. kuna.
4. V roku 2014 bola zahájená realizácia projektu Chorvátsky sen v lokalite Tri sestrice v Dubrovačkom primorju. Ide o výstavbu 7 hotelov, 200 apartmánových domov a prístavu s 200 úvezmi. Celý projekt je v hodnote 7 mld. kuna. Celkom 920 mil. EUR vloží do projektu aj malajzijský investor Vincent Tana. Prví hostia by mali byť v komplexe od roku 2016.
5. Má byť zahájená výstavba biznis centra West Gate v Splite v hodnote 67 mil. EUR.
6. Bude zahájený projekt výstavby novej nemocnice v Rijeke, hodnota projektu je 3,2 mld. kuna formou PPP projektu, doba realizácie celého projektu je 7 rokov.
7. Na letisku Záhreb bola zahájená výstavba nového terminálu v hodnote 240 mil. EUR.
8. Spoločnosť Jadranka hoteli zahájila rekonštrukciu hotelov Bellevue a Punta, výstavbu Thalasso Hotela Helios. Hodnota investície je 80 mil. EUR.
9. V Splite má byť ukončená výstavba obchodného centra Mall of Split v hodnote 177 mil. EUR.
10. Bude dokončená výstavba trajektového prístavu v Graženici neďaleko Zadaru, v hodnote 92,7 mil. EUR.
11. Bude zahájená výstavba komplexu Hotelu Dubrovačka rivijera HUP v lokalitách Mlini a Srebreno.
12. Železiarne ABS Sisak investujú do rozšírenia výroby 10 mil. EUR.
13. Bola zahájená výstavba aquaparku a hotelov v lokalite Stubičke Toplice neďaleko Záhrebu, hodnota investície 75 mil. EUR.
14. Spoločnosť ACI marine investuje 100 mil. kuna do výstavby nového prístavu Slano v Dubrovačko-neretvanskej župe a pri rozšírení prístavu v Dubrovníku.
15. Spoločnosť Solaris bude investuje do obnovy komplexu Vranjice Belvedere, spoločnosť Novodom do hotela Podgore, FGS fond Prosperus do HTP Korčula a HTP Orebič, spoločnosť Karisma do hotela Živogošče a spoločnosť Kermas energija do hotela Medena.

Celkom bolo vyčlenených doteraz 4 000 hektárov pôdy pre priemyselné parky, z ktorých je len malá časť využívaná. ChR má vo vlastníctve 2200 hektárov pozemkov využívaných na turizmus a stanovanie, pričom celkom má štát asi 10 tisíc hektárov pozemkov využívaných v turistickom ruchu. ChR má 192 neperspektívnych vojenských nehnuteľností, do ktorých sú zahrnuté strelnice, kasárne, sklady aj pozemky a prístavy.

Štátna Agencija za investície pripravila materiál, v ktorom sa nachádza celkom 39 projektov zo štátneho i súkromného sektora, ktoré sú pripravené pre investorov. Minister hospodárstva I. Vrdoljak uviedol, že materiál bude priebežne dopĺňaný o nové projekty a zároveň vyzval domáce firmy a podnikateľov, aby sa obracali na agentúru.

Napriek hore uvedeným skutočnostiam sa chorvátsky trh javí ako zaujímavý pre slovenské podnikateľské subjekty. Pozornosť je potrebné venovať hlavne oblasti **poľnohospodárstva** (pestovanie ovocia a zeleniny) a **potravinárstva**, v **stavebníctve** výstavba energetických celkov, **obnova infraštruktúry** – s využitím eurofondov, **spracovateľský priemysel**.

Investičné projekty v ChR

Chorvátska vláda sa snaží pri všetkých príležitostiach proklamovať svoj zámer podporovať investovanie do hospodárstva a snahu o prilákanie priamych zahraničných investícií. Napriek tvrdeniam vlády, aké úspechy dosiahla, ide často o nepresné informácie, príkladom sú projekty, ktoré mali byť podľa vyjadrení vlády už dávno realizované, elektrárň Plomin 3, vodná elektráreň Ombla, nový terminál záhrebského letiska, železničná trať Rijeka – Botovo a ďalšie.

Rekonštrukcia železničnej trate Rijeka – Botovo, ktorú chorvátska vláda označila za prioritnú sa začala realizovať na úseku Dugo Selo – Botovo, aktuálny objem 2 mld. kuna.

Chorvátska vláda predpokladá, že sa jej aj prostredníctvom fondov EÚ podarí realizovať v priebehu 2 rokov veľké projekty spojené s modernizáciou infraštruktúry, železničnej a cestnej siete, prístavov, veľké regionálne skládky odpadov, vodohospodárskej sústavy a vodovodnej sústavy, kde len v tomto roku chcú realizovať projekty v hodnote 600 mil. EUR. Ďalšími projektmi, ktoré chce vláda riešiť je ďalšia rekonštrukcia tepelnej elektrárne Sisak, výstavba elektrární na biomasu v celkovej hodnote 230 mil. EUR.

Dostať chorvátske hospodárstvo z recesie má napomôcť aj obnova výroby v železiarňach Sisak a výroba komponentov pre automobilový priemysel.

Perspektívne projekty pre slovenských investorov a firmy

1. Hydroelektráreň na rieke Ombla (2 km od Dubrovníka) v hodnote 125 mil. EUR

Vláda si dala vypracovať novú štúdiu dopadov na životné prostredie a po jej prerokovaní je predpoklad, že výstavbu schváli v roku 2014. Ide o prvú podzemnú elektrárň v Chorvátsku s ročnou výrobou 220 GWh. HEP bude jediným investorom, z vlastných zdrojov pokryje 13% nákladov, zvyšok bude financovať EBRD. Proces vydania veľkého stavebného povolenia (gradevinska dozvola) je v riešení.

2. Modernizácia a výstavba železnice na úseku Botovo – Rijeka, (slovenské firmy sú aktívne v prebiehajúcich súťažiach na výstavbu jednotlivých úsekov).

Súčasná vláda tvrdí, že má záujem o spolufinancovanie z európskych fondov, časť financií už získala.

3. Rekonštrukcia a výstavba ropného terminálu Omišalj na Krku v hodnote 115 mil. EUR

Ide o výstavbu 8 zásobníkov na ropu s príslušnou infraštruktúrou. Každý zásobník bude mať kapacitu 80 000 m³, takže celková kapacita by mala dosiahnuť 640 000 m³. Ďalších 100 000 m³ by mala byť kapacita zásobníkov na ropné deriváty. Projektová dokumentácia je hotová. Vláda hľadá investora pre projekt.

4. Tepelná elektráreň Sisak C v hodnote 220 mil. EUR

Doterajšie 2 bloky TE Sisak predstavujú 25% kapacity všetkých tepelných elektrární v Chorvátsku a 10% všetkých výrobných kapacít elektriny Chorvátska, asi 420 MW výkonu a výroby 2800 GWh/rok. Z dôvodu veku oboch súčasných blokov a stúpajúcich cien paliva (neefektívny mazut s väčším podielom síry) sa výroba z tejto elektrárne znižuje, zatiaľ čo spotreba elektrickej energie sa každoročne zvyšuje. Po roku 2016 by mali byť tieto dva bloky nahradené novým kogeneračným tepelnoenergetickým blokom. Jediným investorom je HEP a na základe jeho tvrdení má financovanie zaistené.

5. Projekt tepelnej elektrárne Plomin 3 v hodnote 700 mil. EUR

Ide o uhoľnú elektrárň s výkonom 500 MW, záujem prejavil RWE Energie Essen – o dodávku technológie a nie spolufinancovanie. Vzhľadom na to, že elektrárň leží na Istrii pri morskom pobreží, nebude problém dopravovať uhlie po mori aj z iných krajín, kde je uhlie lacnejšie.

6. Projekt výstavby rekreačného komplexu Haludovo v hodnote 120 mil. EUR

Ruskí vlastníci prevzali zdevastovaný rekreačný komplex Haludovo na ostrove Krk. Po rôznych administratívnych prekážkach je predpoklad zahájenia búracích prác a výstavba nového komplexu v roku 2015 s celkovými investičnými nákladmi minimálne 120 mil. EUR.

Riziká investovania v ChR

Skupina siedmich medzinárodných hospodárskych organizácií a komôr pôsobiacich v ChR predložilo vláde niekoľko podnetov, ktoré je potrebné zmeniť s cieľom zlepšenie investičného prostredia a prilákania vyššieho počtu priamych zahraničných investícií. Ide o nasledovné oblasti :

- problémy pri získavaní povolení a ich neprímerane vysoký počet
- je potrebné vytvoriť jeden orgán na príjem a riešenie otázok spojených so zámerom investora
- je potrebné riešiť verejné obstarávanie len formou elektronickej on-line aukcie
- zníženie počtu rôznych druhov platieb a poplatkov, aktuálne je 240 rozličných finančných povinností
- zaväzujúce rozhodnutia daňových orgánov pre ostatné obdobné druhy rozhodnutí

Jedným z problémov ChR je nepredvídateľnosť krokov právnych a daňových orgánov moci. Medzi mestami, kde je najlepšia situácia pri podpore investícií sú uvádzané Koprivnica, Prelog a Varaždín. V zákone na

podporu strategických investícií sú zahrnuté aj sankcie za každý deň omeškania pre orgány konkrétnej samosprávy, kde sa predpokladá investícia. Uvedené opatrenia podstatne urýchlili celý proces realizácie projektu. Potencionálni investori veľkých projektov tým majú možnosť predvídať a plánovať jednotlivé kroky. V podobnom duchu je potrebné zaviesť zodpovednosť orgánov štátnej správy a samosprávy aj u investícií a projektov, ktoré svojim objemom nespĺňajú kritéria strategických investícií. Investori sú pod tlakom zmien daňovej správy a právnych predpisov, ktoré sa priebežne menia a nie je možné dlhodobjšie si plánovať investovanie podľa zabehnutých pravidiel, ktoré by platili na trhu v priebehu dlhšieho časového obdobia minimálne 10 rokov. Za príklad je použitá zahraničná spoločnosť, ktorá sa niekoľko rokov pokúša získať povolenia na letecké spojenie medzi pevninou a ostrovmi, preprava by mala byť realizovaná hydroplánmi.

Stupeň rizikivosti je v západnej Európe na úrovni 3% až 5%, v strednej Európe do 15% a v ChR 20%. Aj z dôvodu rizikivosti je zadlžovanie firiem drahšie ako v iných častiach Európy. Dôvodom poklesu investícií sú politické, spoločenské a hospodárske okolnosti, ktoré bránia rozvoju podnikania v ChR. Za obdobie trvania hospodárskej krízy došlo k poklesu investícií v ChR až o 40%, pokles je nepretržitý aj pri HDP, len v roku 2013 bol na úrovni 1% a v roku 2014 sa predpokladá na úrovni 0,8%.

ChR aktuálne nemá vytvorenú sústavu a inštrumenty pomoci pre objemovo menšie investície, ktoré nie sú zahrnuté v zákone o podpore strategických investícií. Štátna Agentúra na podporu investícií nemá dostatok zákonných ani personálnych možností reálne napomôcť menším zahraničným investorom v ChR. Prakticky žiadnu úlohu podpory nezohráva ani štátna HAMAG BICRO – chorvátska agentúra pre malé hospodárstvo, inovácie a investície.

Zóny voľného obchodu

Legislatívny rámec pre založenie zón voľného obchodu v ChR vytvára „Zákon o voľných zónach“ (Národné Noviny č.44/96). Podľa uvedeného zákona, zriaďovateľom voľnej zóny nemôžu byť zahraničné podnikateľské subjekty. Môžu byť len užívatelia. Zakladateľmi sú obecné miestne samosprávy a právnické osoby (zároveň vlastníci). Zriaďovatelia môžu formou tendra uzatvoriť dohody s obchodnými partnermi, investormi. Užívateľ, ktorý participuje vo výstavbe infraštruktúry v týchto oblastiach sumou viac ako 1 mil. HRK, je oslobodený od platenia dane zo zisku po dobu 5 rokov činnosti v zóne. Ostatní užívatelia, investori s podielom nižším ako 1 mil. HRK majú zníženú daň zo zisku o 50%. Cieľom tejto úpravy je podpora výrobných aktivít a zvýšenie zamestnanosti v týchto regiónoch.

Predaj štátneho majetku

Vláda ChR rozhodla, že celkom 41 spoločností, kde má štát majetkový podiel bude privatizovať formou verejnej súťaže. Predaj bude riadiť CERP – Centar za restruktúranje i prodaju, ktorý bol založený vládou v roku 2013.

Celkom 13 spoločností je z MH ChR, 5 z ministerstva dopravy, 11 z ministerstva turizmu, 9 z ministerstva pôdohospodárstva, 1 z ministerstva obrany, 1 z ministerstva výstavby a 1 z ministerstva kultúry.

Parlament ChR prijal v roku 2013 nový zákon o majetku vo vlastníctve ChR, ktorý rieši aj spôsob a možnosti nakladania s týmto majetkom. Podrobne rieši postup pri darovaní, prenájme a predaji. Ďalej rieši podmienky menovania vedenia štátnych firiem a dozorných orgánov. Bolo stanovené, ktoré sú štátne firmy strategického významu. Firmy, ktoré budú v roku 2014 predané majú rôznu výšku základného imania, od 38 tisíc kuna po 180 mil. kuna.

b) Energetická politika krajiny

V oblasti využívania nových zdrojov energií, predovšetkým obnoviteľných, vláda deklaruje záujem znížiť administratívnu náročnosť vybavovania povolení na výstavbu. Gestorom procesu je ministerstvo hospodárstva. Vláda ChR upozorňuje, že nebude podporovať výrobu elektriny vo fotovoltaických elektrárnach, ale výstavbu zdrojov na strechách budov s výkonom do 30 kWh.

Veľkú pozornosť si zasluhuje oblasť obnoviteľných zdrojov energie. Chorvátsko ročne dováža elektrickú energiu.

Chorvátsky parlament prijal zákon, ktorý rieši energetickú efektívnosť budov.

Ministerstvo hospodárstva poukazuje na zlú situáciu v energetike, HR dováža elektrickú energiu v objeme 6 TWh ročne, v hodnote 400 mil. EUR. Deklarovanou snahou vlády je urýchlená realizácia projektov v energetike, ktoré zmenia situáciu v dovoze elektrickej energie a tiež prispievajú k oživeniu hospodárstva budovaním nových kapacít.

Ministri hospodárstva ChR, Čiernej Hory, BiH a Albánska sa 26.9.2013 dohodli na vybudovaní Jadransko-iónskeho plynovodu, ktorý bude nadväzovať na projekt Trans Adriatic Pipeline. ChR bude tiež budovať napojenie na ruský plynovod Južný tok z územia Srbska. Zatiaľ nie je jasné financovanie projektu

Ministerstvo hospodárstva ChR predstavilo v roku 2013 nový Národný akčný plán (NAP) na rozvoj obnoviteľných zdrojov energie s dôrazom na rozvoj a podporu energie z biomasy, bioplynu a malých vodných elektrární. Zo štátnych zdrojov nebudú podporované zdroje energie z veterných a solárnych zdrojov. Najväčší dopad na zamestnanosť má podľa ministerstva práve výroba energie z biomasy a bioplynu. Veterné elektrárne sú vybavené importovanou technológiou a na prevádzke je zamestnaných dvadsaťkrát menej pracovníkov ako u zdrojov na bioplyn a biomasu. MH ChR nepredpokladá ukončenie výstavby veterných a solárnych parkov, ale zo štátnych zdrojov nebudú podporované.

Do roku 2020 bude mať ChR celkom 400 MWh veterných zdrojov, aktuálne je do siete pripojených 254 MWh a na zvyšných 146 MWh majú subjekty podpísané zmluvy o odkúpení elektriny, takže objem je naplnený. Investori majú na pripojenie sa do siete 3 roky. Noví investori môžu získať zmluvu o pripojení sa do siete len v prípade, že niekto vráti zmluvu o pripojení, respektíve nestihne v priebehu 3 rokov realizovať výstavbu.

V súvislosti so vstupom nových distribučných spoločností na chorvátsky trh je možné odkúpenie elektriny riešiť aj cez slovenskú firmu Gen-I a nemeckú RWE.

Minister hospodárstva Ivan Vrdoljak sa 27.11.2013 vyjadril k energetike Chorvátska a EÚ počas semináru „Budúcnosť energetického trhu ChR a EÚ. Upozornil na geografickú dôležitosť ChR vzhľadom na to, že ChR je hraničnou krajinou EÚ a energetická politika EÚ v rámci diverzifikácie zdrojov (oslobodenie sa od energetickej závislosti od Ruska) môže prispieť k dôležitosti ChR ako energetickej križovatky v regióne. Na splnenie tohto cieľa je potrebné, aby bol realizovaný projekt LNG terminálu na skvapalnený plyn aj Jadransko-iónsky ropovod. Ivan Vrdoljak upozornil na skutočnosť, že v rámci EÚ je jednou z mála krajín, ktoré veľkú časť svojej spotreby plynu kryjú vlastnými zásobami. V najbližších 5-7 rokoch je predpoklad, že ChR bude produkovať viac plynu, ako bude výška domácej spotreby. Verejná súťaž na koncesie ťažby plynu v pobrežných vodách Jadranského mora bude vypísaná v prvej polovici roku 2014, v druhej polovici roku 2014 bude vyhlásená súťaž na koncesie ťažby plynu v kontinentálnej časti ChR.

Na dvojdňovej návšteve ChR bol minister energetiky Kataru, dňa 5.12.2013 podpísal Memorandum o porozumení s chorváckym ministrom hospodárstva. Snahou chorvátskej strany je získanie partnera na investovanie do veľkých energetických projektov LNG terminál, výstavba Jadransko-iónskeho plynovodu, investovanie do spoločnosti INA po sporoch s maďarským vlastníkom.

Minister hospodárstva Ivan Vrdoljak podpísal 17.12.2013 v Baku Memorandum o spolupráci pri výstavbe Južného plynového koridoru s predstaviteľmi Azerbajdžanu, Albánska, BiH a Čiernej Hory. Podpisu memoranda sa zúčastnil aj predseda vlády ChR Zoran Milanovič. Podpísané dokumenty sú dôležité pre rozvoj plynovodov TENAP, TAP, IAP vzhľadom k tomu, že bude zásobovať plynom juhovýchodnú a strednú Európu a je konkurenciou pre ruský plynovod Južný tok. Je predpoklad, že výstavba IAP bude zahájená v roku 2015 a jeho dĺžka je 540 kilometrov s prepravnou kapacitou 5 mld. m³ plynu ročne. V pláne je využitie plynu v objeme 1 mld. m³ pre Albánsko a BiH, 0,5 mld. m³ pre Čiernu Horu a 2,5 mld. m³ plynu pre ChR a susedné krajiny. IAP sa má napojiť na TAP v albánskom Fieri a má viesť do chorvátskeho Dugopolja neďaleko Splitu. Na chorvátskom území bude v dĺžke 250 kilometrov a cena výstavby je 265 mil. EUR. Pri Splitu sa napojí na už existujúci plynovod. Štúdiá uskutočniteľnosti má byť vypracovaná do konca marca 2014.

Tab. č.1

Podiel energetických nosičov na celkovej spotrebe energií (v percentách)

	2013
Zemný plyn	23%
Ropa	22%
Uhlie	24%
Jadrové zdroje	16%
Obnoviteľné zdroje energie	15%

Tab. č.2

Podiel na celkovej výrobe elektrickej energie (v percentách)

	2013
Tepelné elektrárne	60%
Jadrové elektrárne	14%
Obnoviteľné zdroje energie	26%

Tab. č.3

Podiel dovozu na celkovej spotrebe energií (Netto Import v percentách)

	2013
Zemný plyn	32%
Ropa	85%
Uhlie	100%
Jadrové zdroje	100%

Energetický mix

ChR je krajinou orientovanou na priemysel a turizmus s relatívne vyváženou energetickou štruktúrou.

Priority energetickej politiky ChR

- . diverzifikácia energetických zdrojov a prepravných trás
- . zvyšovanie podielu domácich obnoviteľných zdrojov energie pri výrobe elektriny
- . využívanie druhotných zdrojov energie
- . podpora rozvoja skladovacích kapacít zemného plynu
- . podpora rozvoja ťažby ropy a plynu na nových lokalitách
- . zvyšovanie energetickej efektívnosti a znižovanie konečnej energetickej spotreby

Energetická bezpečnosť krajiny

ChR má k dispozícii významnejšie zásoby plynu a ropy. Po zahájení ťažby v roku 2017 na nových náleziskách sa predpokladá sebestačnosť v spotrebe plynu a nižšia závislosť od dovozu ropy ako je tomu doteraz. Po dobudovaní elektrárne Plomin C sa predpokladá nižšia závislosť na dovoze elektrickej energie. Väčšina importu ropy pochádza z Ruska. Konceptia rozvoja energetiky je primárne zameraná na bezpečnosť, stabilitu, ekonomickú a environmentálnu udržateľnosť dodávok energií.

Priority vo vzťahu k energetickej bezpečnosti

- . dobudovanie LNG terminálu na ostrove Krk, ktorý má slúžiť na uskladnenie skvapalneného plynu
- . vybudovanie Jadransko – iónskeho plynovodu z Albánska, ktorý bude dodávať azerbajdžanský plyn
- . zvýšenie prepravných kapacít existujúceho plynovodu do Slovinska
- . rozšírenie kapacity ropovodu Adria
- . realizácia severo-južného energetického prepojenia

Plánované investície do energetiky

Štátny podnik HEP – chorvátske elektrárne zverejnili výberové konanie na strategického partnera pri výstavbe vodnej elektrárne Kosinj/Senj. Investícia je v objeme 500 mil. EUR, pričom samotná realizácia by mala

byť zahájená do 3 rokov. Zmluva o partnerstve by mala byť podpísaná na 20 rokov s 50% vlastníckym podielom.

Elektrárň Kosinj/Senj má zabezpečiť 5% spotreby elektrickej energie v ChR s tým, že by mala dodávať elektrinu v čase jej najvyššej spotreby. Podľa predbežných zistení HEPu má záujem o spoluprácu minimálne 10 spoločností. V prvej fáze výberového konania má budúci partner predložiť technický popis projektu a v roku 2015 sa má otvoriť druhá fáza výberového konania, kde by mali záujemcovia predložiť záväzné ponuky. Všetky potrebné povolenia potrebné na výstavbu budú riešené až po ukončení výberu partnera.

Za konkurenciu v oblasti výstavby vodných elektrární pri hľadaní partnerov a investorov považuje HEP Bulharsko a Rumunsko, kde nie sú ešte celkom využité možnosti, ktoré majú v tejto oblasti. Je predpoklad, že chorvátska vláda bude od investora žiadať zapojenie domácich stavebných firiem, stavebná časť projektu je odhadovaná na 400 mil. EUR, čo predstavuje až 80% celkových realizačných nákladov.

V marci 2015 bude zverejnené hodnotenie predložených ponúk a vybratie víťaza výstavby tepelnej elektrárne Plomin C, ponuky predložili 3 konzorciá, predpoklad zahájenia výstavby je v roku 2015.

HEP plánuje investovať do teplární v Osijeku a Záhrebe, ktoré bude financovať z úverov, bez hľadania strategických partnerov.

Chorvátska vláda predpokladá, že investície do energetických projektov napomôžu hospodárstvu dostať sa z krízy, v priebehu najbližších 3 rokov bude HEP a jeho strategický partneri investovať až 10 mld. kuna. Aktuálne ChR ročne dováža elektrickú energiu za 400 mil. EUR.

Vláda ChR má záujem na realizácii niekoľkých energetických projektov s príspevom fondov EÚ a predpokladá vhodné načasovanie ich prezentácie aj z dôvodu aktuálnej krízy na Ukrajine a snahy o elimináciu ruských energetických dopravných koridorov pre EÚ.

Prezentované sú 3 projekty :

1. IAP – Iónsko-jadranský plynovod.

Cena výstavby je odhadovaná na 330 mil. EUR a mal by sa napojiť na budovaný TAP, ktorým bude azerbajdžanský plyn dopravovaný do Talianska.

2. Plynové prepojenie ChR – Slovinsko

Cena výstavby je 116 mil. EUR a vytvára možnosť tranzitu plynu pre oba smery.

3. Tranzitný plynovod Zlobin – Bosiljevo – Slobodnica

Cena výstavby je 426 mil. EUR a spájal by LNG terminál na ostrove Krk s Maďarskom a pokračoval by prepojením s poľským LNG terminálom. Išlo by o severo – južné prepojenie.

Koncesie na ťažobné práva v ChR

Vláda ChR v roku 2014 vyhlásila tendre na ťažobné práva celkom ropy a plynu v Jadranskom mori a v kontinentálnej časti ChR. Po zahájení ťažby predpokladá ročný príjem do štátneho rozpočtu až 1 mld. kuna. Podiel štátu na ťažbe by mal byť 53,5%. Minister hospodárstva Ivan Vrdoljak uviedol, že projekt využívania nafty a plynu v Jadranskom mori je pripravený, stanovené sú ťažobné polia a je vytvorená štátna agentúra pre uhl'ovodíkové palivá, ktorá bude riadiť proces vydávania koncesíí. Je predpoklad, že prípravné práce spojené s ťažbou budú ukončené do roku 2018 a v roku 2019 bude príjem ChR z ťažby vo výške 1 mld. kuna. Vláda ChR predpokladá, že jej podiel pri ťažbe bude 54% u ropy a 60% u plynu v závislosti od nákladov a objemu vyťažovaných surovín.

Vystúpenie ministra hospodárstva na energetickom investičnom fóre

Na Energetickom investičnom fóre v Záhrebe, ktoré sa konalo 26.2.2014 vystúpil minister hospodárstva Ivan Vrdoljak. Fórum organizoval denník Poslovni dnevnik.

Minister I. Vrdoljak venoval pozornosť aktuálnej situácii v energetike a perspektívam jej rozvoja v ChR aj v regióne. Štátna firma HEP (chorvátske elektrárne) aj INA (štát má vlastnícky podiel) by sa mali stať regionálni hráči na trhu s energiou. HEP by chcel posilniť svoju pozíciu na trhu s elektrinou v rámci regiónu a získať väčší podiel na trhu. Spoločnosť INA verejne vyzval minister na účasť v tendry na získanie koncesionárskych práv na ťažbu ropy a plynu v Jadranskom mori, ktorý bude vyhlásený v apríli 2014 a zúčastnia sa ho aj niektoré nadnárodné spoločnosti pôsobiace na svetovom trhu.

Rokovanie na tému Jadranský plynový koridor

Štátny tajomník ministra hospodárstva Alen Leverič sa stretol na ministerstve hospodárstva so zástupcami Ukrajiny, Maďarska a Európskej komisie s cieľom odsúhlasenia textu Deklarácie o vytvorení Jadranského plynového koridoru. Jadranským plynovým koridorom sa majú prepojiť plynové dopravné trasy medzi ChR, MR a UA, aby sa mohol plyn transportovať z ChR až do UA. V súvislosti s transportom väčšieho

množstva plynu je potrebné celý systém modernizovať, zvýšiť jeho kapacitu a zabezpečiť možnosť obojsmernej prepravy plynu.

V súvislosti s plánom vybudovania LNG terminálu na ostrove Krk, vybudovaním plynovodu IAP, ale aj s potencionálnym využívaním budúcich nálezísk plynu v ChR by sa mohol čo najkratšou trasou plyn transportovať do Maďarska a na Ukrajinu. Jadranský plynový koridor je dôležitý aj pre projekt vybudovania LNG terminálu na ostrove Krk, čím sa terminálu otvorí podstatne väčší trh, ako tomu bolo doposiaľ pre potencionálnych dodávateľov plynu z Kataru, Cypru alebo USA.

Prepojenie transportnej infraštruktúry je aj jedným z cieľov EÚ, ktorá chce diverzifikovať dodávateľov a trasy dodávok pre jednotlivé členské krajiny.

c) Veda, výskum a vývoj, inovácie

Problematika vedy, výskumu a vývoja, inovácií je riešená v rámci Ministerstva školstva, vedy a športu ChR.

Chorvátska vláda sa venuje problematike vedy len okrajovo, v priebehu roku 2013 bolo niekoľko protestných zhromaždení s cieľom poukázať na zlú finančnú situáciu na vysokých školách a ich vedeckých pracoviskách.

Hlavným zdrojom financovania vedy, výskumu a inovácií sú prostriedky zo štátneho rozpočtu. Aktívnym v oblasti podpory vedy a aplikovaného výskumu sa snaží byť ministerstvo pre malé a stredné podnikanie a živnostníkov. Výskumné inštitúcie spolupracujú s priemyselne orientovanými subjektmi a sú zapojené v medzinárodných programoch.

Odhad celkových investícií do vedy v Chorvátskej republike predstavuje 0,4-0,6% HDP. Vynakladané finančné prostriedky nepostačujú, takže v chorvátskych podmienkach nie je možné hovoriť o veľkých tímoch vedeckých pracovníkov, ktorí by reagovali na zložité vedecké úlohy.

IV. ZAHRANIČNÝ OBCHOD KRAJINY

a) Dovočný a vývozný režim, obchodná prax

Zmeny na colniciach po vstupe do EÚ.

Vedenie chorvátskych colníc oznámilo, že vstupom krajiny do EÚ zmenilo celkovú stratégiu práce colnej správy. Dôraz pracovníkov bude zameraný na prácu vo vnútrozemí krajiny, v teréne. Pravidelne sú vykonávané kontroly s cieľom bojovať proti šedej ekonomike. V súčasnej dobe pracuje v rámci colnej správy 3006 pracovníkov, ich počet sa vstupom do únie postupne znižuje. Cieľom je konsolidované napĺňanie štátneho rozpočtu, ktorý vykazuje od začiatku roku zvýšený deficit oproti očakávaniam. Až 60% tovarovej výmeny je s krajinami EÚ. Pripravuje sa nový zákon o colnej službe, ktorý stanoví nové úlohy a zároveň právomoci. Colníci budú vykonávať kontrolu s cieľom zamedzenia neregistrovaných činností a prevádzok, nelegálneho obchodu a predaja, nelegálneho nakladania s odpadom.

Informácie sú dostupné na www.carina.hr, www.zakoni.hr, www.hgk.hr, www.mingo.hr

Informácie o platných colných sadzbách je možné vyhľadať aj na nasledovných adresách:

Chorvátska hospodárska komora, (Hrvatska gospodarska komora), Rooseveltov trg 2, 10000 ZAGREB, tel.: +385-1-4561 555, fax: +385-1-4828 380, e-mail: hgk@hgk.hr, internet: <http://www.hgk.hr>

TEB-poslovno savjetovanje d.o.o., Trg hrvatskih velikana 15/1, 10000 ZAGREB, tel.: +385-1-4611 211, fax: +385-1-4611 411, e-mail: teb-posl.savjetovanje@zg.tel.hr

b) Základná štatistika zahraničného obchodu

Základné údaje	2009	2010	2011	2012	2013	2014/ 2.Q
HDP v bežných cenách v mil. EUR	44 781	44 441	44 220	43 707	43 342	
Reálny rast HDP %	-6,9	-2,3	-0,2	-1,9	-1,0	-0,6
Miera inflácie %		1,1		2,3	2,4	
Miera nezamestnanosti v %	14,9	17,4	17,9	21,9	20,7	17,3
Vývoz v mil. EUR	7 516,7	8 905,2	9 589,7	9 609	8 980	
Dovoz v mil. EUR	15 218,5	15 137	16 275,9	16163,7	15 802	
Bilancia bežného účtu, deficit v mld. HRK	9,6	14	14,6	13,8	13,6	
Priame zahraničné investície v mil. EUR	2 408	370	1 091	1 055	437	

Rozpočtový deficit %HDP	16,84	13,56	14,56	15,78	15,41	
Vonkajšia zadlženosť v % HDP	97,7	99,7	99,7	99,0	89,0	
Devízové rezervy mil. EUR	-896,4	-83,8	-400,6	-45,8	-1844,3	

Teritoriálna štruktúra exportu a importu ChR v roku 2013

Rok 2013	Export (mil. EUR)	Import (mil. EUR)
Krajiny EU	5 317	11 490
EFTA	158	254
CEFTA	1 885	983
Krajiny OPEC	188	148
Ostatné krajiny	1432	2 927

Obchodná bilancia ChR

	2009	2010	2011	2012	2013
Vývoz v mil. EUR	7 516,7	8 905,2	9 589,7	9 609	8 980
Dovoz v mil. EUR	15 218,5	15 137	16 275,9	16 163,7	15 802
Obchodný obrat v mil. EUR	22 735,2	24 029,6	25 865,6	25 772	24 782
Saldo (vývoz - dovoz v mil. EUR)	-7701,8	-6224,8	-6686,2	-6554,5	-6822

Realizácia zahraničného obchodu SR - ChR

	2013	1-5/2014	Index EUR
IMPORT	mil. EUR	mil. EUR	%
Potraviny a živé zvieratá	2,7	3,3	121,7
Nápoje a tabak	0,6	0,4	71
Surové materiály	1,0	0,4	40,2
Nerastné palivá, mazivá	1,8	0,0	0,0
Oleje, tuky a vosky	0,9	0,9	103,5
chemikálie	4,6	3,2	69,7
Trhové výrobky	6,2	8,6	139,3
Stroje, prepr. zariadenia	3,4	2,3	67,8
Priemyselné výrobky	14,4	24,5	169,9
Celkový import do SR	24 023,9	25 003,1	104,1
Podiel na importe do SR	0,15%	0,17%	118,28%

	2013	1-5/2014	Index EUR
EXPORT	mil. EUR	mil. EUR	%
Potraviny a živé zvieratá	5,0	7,8	155,3
Nápoje a tabak	0,0	0,0	133,3
Surové materiály	0,8	2,5	324,0
Nerastné palivá, mazivá	7,0	6,4	91,3
Oleje, tuky a vosky	4,9	0,1	1,4

chemikálie	6,0	5,6	93,1
Trhové výrobky	18,5	20,0	108,3
Stroje, prepr. zariadenia	54,8	74,1	135,3
Priemyselné výrobky	6,6	7,2	108,8
Celkový export zo SR	26 402,9	27 035,4	102,4
Podiel exportu zo SR	0,39%	0,46%	116,7%

Exportné komodity SR do ChR v roku 2013

Exportné komodity	Export celkom v EUR	% podiel
Elektrické prístroje	58079273	11,72
Televízne prijmače	28872810	7,23
Osobné automobily	17822556	5,21
Tlačiarenské stroje	12842530	4,38
Ropné oleje	10787147	3,41
Stroje na automatické spracovanie údajov	8408882	2,52
Olej z repky a frakcie	6200600	2,15
Papier a lepenka	5290941	1,69
Rúry, rúrky zo železa	4162048	1,64
Živé hovädzie zvieratá	4048270	1,62
Amínové živice, polyuretány	3389102	0,98

Importné komodity SR z ChR v roku 2013

Importné komodity	Import celkom v EUR	% podiel
Sedadlá	39398698	39,2
Ropné oleje	12175596	12,11
Lieky	6288640	6,26
Nenatieraný papier	3779327	3,76
Usne	3158603	3,14
Múčka, krupica, pelety	2676995	2,66
Živočíšne tuky	1908480	1,90
Elektrické transformátory	1803032	1,79
Hliníkové dosky, pásy	1604915	1,60
Formovacie rámy pre zlievarne kovov	1489102	1,48
Toaletný papier	1481967	1,48

Celkový dovoz z ChR do SR za obdobie 2013 je 100,5 mil. EUR, čo predstavuje nárast o 8,7%.

Celkový vývoz zo SR do ChR za obdobie 2013 je 246,4 mil. EUR, čo predstavuje nárast o 4% (nárast v porovnaní s rokom 2012).

Chorvátska vláda musí riešiť zlú hospodársku situáciu štátnych firiem. Je pravdepodobné, že v roku 2014 bude pokračovať v privatizácii niektorých z nich, čo môže byť zaujímavé pre slovenské podnikateľské subjekty. Priestor pre uplatnenie slovenských firiem je aj v oblasti stavebníctva. Chorvátsko je príjemcom predvstupových fondov EÚ, je možnosť účasti na tendroch a verejných obstarávaníach.

Od roku 1993 do roku 2014 preinvestovali slovenské firmy v Chorvátsku celkovo **55 mil. Euro**. Medzi najväčšie slovenské investície v teritóriu Chorvátskej republiky patrí Hotelový komplex Božava na ostrove Dugi Otok, Hotel Krk na ostrove Krk (vo vlastníctve spoločnosti Hoteli-Krk, d.o.o), Water-Ski centrum na ostrove Rab vo vlastníctve spoločnosti Dedič, d.o.o, ďalej ELKO, d.o.o Zagreb, Elektrovod, pobočka Zagreb a SCP Zagreb d.o.o., Varaždínska banka, Biodizel Vukovar, Sunčani Hvar, Adria Transport.

Pritom **chorvátsky kapitál** na Slovensku smeroval v plnej výške do podnikovej sféry, celkovo bolo zo strany chorvátskych subjektov investované v SR **doteraz 10 mil. EUR**, čo predstavuje 23. miesto. Z pohľadu priamych zahraničných investícií v Chorvátsku patrí Slovensku 25. miesto.

Chorvátsky trh je perspektívny, cez ktorý je možné prenikat' na trhy ostatných krajín bývalej Juhoslávie. V rokoch 2012, 2013 a 2014 boli slovenské investície v bankovníctve, turizme, spracovateľskom priemysle a hospodárstve ChR vyššie ako investície za posledných 20 rokov.

Napriek negatívne mu vývoju chorvátskeho hospodárstva v priebehu ostatných 5 rokov sa priebežne zvyšuje objem tovarovej výmeny aj hodnota slovenského exportu. Najpodstatnejší nárast exportu zo SR bol zaznamenaný v roku 2012 a to až o 16,9% oproti roku 2011, čím bola dosiahnutá úroveň pred hospodárskou krízou. V roku 2013 bol zaznamenaný nárast slovenského exportu o 4% oproti roku 2012 a je v celkovom objeme 246,4 mil. EUR. V roku 2013 bol zároveň zaznamenaný nárast slovenských investícií do chorvátskeho hospodárstva a to do bankovníctva, turizmu, spracovania poľnohospodárskych plodín, výstavby budov, energetiky. Vzhľadom na rozpracované projekty slovenských investorov je predpoklad, že tento trend bude pokračovať. Trend rastu exportu zo SR do CHR pokračuje aj v roku 2014, pokračuje rast objemu vzájomnej tovarovej výmeny. Slovenské firmy sú aktívne aj vo verejnom obstarávaní a vzhľadom na objem finančných prostriedkov predovšetkým z EÚ fondov určených na modernizáciu železníc, nemocníc, verejného osvetlenia, vodovodov, čistiarní odpadových vôd je predpoklad, že v niektorých budú úspešné, čo prinesie vyššiu zamestnanosť a ďalší export slovenských tovarov a služieb do ChR.

Chorvátska vláda s cieľom podporiť prílev zahraničných investícií, zastaviť pokles HDP a hospodárstva prijala Zákon na podporu zahraničných investícií.

c) Tovarová štruktúra zahraničného obchodu v členení vývoz/dovoz

Vývoz / dovoz

Potraviny a živé zvieratá
Nápoje a tabak
Surové materiály
Nerastné palivá, minerálne oleje
Oleje, tuky, vosky
Chemické výrobky
Trhové výrobky
Stroje a prepravné zariadenia
Lieky a liečivá

Vstupom ChR do EÚ sa skomplikoval export chorvátskych tovarov do krajín CEFTA. Chorvátski exportéri sa pripravili na túto situáciu tým, že časť výroby presunuli predovšetkým do Srbska a BiH. Veľká pozornosť je venovaná podpore exportu na ruské a bieloruské trhy.

HBOR uhradilo straty chorvátskym firmám exportujúcim na lýbijské a egyptské trhy, ktoré utrpeli straty z dôvodu občianskych nepokojov. Napriek tomu aj naďalej HBOR podporuje export na tieto trhy. V roku 2013 bol zvýšený objem úverov o 12% oproti rekordnému roku 2012. V roku 2013 poskytla Európska investičná banka 500 mil. EUR na úvery pre chorvátske hospodárstvo, čo tiež napomohlo k určitej stabilizácii hospodárstva.

d) Teritoriálna štruktúra zahraničného obchodu vývoz/dovoz

V štruktúre zahraničného obchodu prevládajú stroje a prepravné zariadenia, predovšetkým automobily. Väčší podiel majú aj chemické výrobky, oleje a tuky.

V ďalšom období je predpoklad, že po vstupe do EÚ sa môže zvýšiť podiel dovozu potravinárskych výrobkov.

e) Vývoj zahraničného obchodu so SR za posledných päť rokov (vývoz/dovoz)

Chorvátska republika nepatrí medzi rozhodujúcich obchodných partnerov SR. Podiel exportu SR do Chorvátska predstavuje 0,36 % celkového exportu SR a podiel importu z Chorvátska do SR tvorí 0,16 % celkového dovozu SR. Bilaterálna spolupráca vykazuje výrazné rezervy hlavne v oblasti investičných (zo strany chorvátskych podnikateľov do SR) a výrobnokooperačných väzieb.

Vzájomná obchodná výmena medzi SR a Chorvátskou republikou

v mil.	2008	2009	2010	2011	2012	2013	1-8/2014
--------	------	------	------	------	------	------	----------

EUR							
Export	226,6	175,7	185,2	202,6	236,8	246,4	195,6
Import	44,8	47,9	64,4	88,2	92,5	100,5	68,2
Obrat	271,4	223,6	249,7	290,8	329,3	346,9	263,8
Saldo	181,6	127,8	120,8	114,4	144,3	145,9	127,4

Aktivity slovenských firiem :

Celkom 16 slovenských podnikateľských subjektov sa zúčastnilo na 19. Medzinárodnom veľtrhu VIROEXPO 2014, ktorý sa uskutočnil v mesiaci január vo Virovitici v Chorvátsku. Aktivitu zabezpečoval ZÚ SR. SR mala na veľtrhu reprezentačný stánok, v ktorom sa okrem slovenských spoločností prezentovali aj možnosti podnikania a investovania v SR. Účasť na veľtrhu prispela k rozšíreniu vzájomných kontaktov, podpore investícií a k prehĺbeniu spolupráce v ekonomickej oblasti.

Z iniciatívy veľvyslanca SR v ChR sa uskutočnilo niekoľko rokovaní medzi slovenskými a chorvátskymi partnermi, ktorých výsledkom sú podpísané obchodné zmluvy a je rozvíjaná vzájomná spolupráca.

Avšak záujem slovenských podnikateľov o chorvátsky trh je pomerne veľký. Uvedieme len niektoré podnikateľské aktivity slovenských subjektov z posledného obdobia. V roku 2012 bola úspešne realizovaná slovenská akvizícia vo forme zakúpenia firmy **Biodizel Vukovar** v hodnote vyššej ako **10 mil. EUR** (pri zarátaní prevzatých pohľadávok). **Slovenský kapitál prevzal v roku 2013 Varaždínsku banku**, ide o spoločnú investíciu niekoľkých slovenských investičných spoločností. Banka bola v roku 2014 dokapitalizovaná sumou **10 mil. EUR**. Aktívne boli slovenské firmy aj v turizme, zdravotníctve, nákladnej železničnej doprave, cestovnom ruchu, zakúpili alebo rozšírili svoje ubytovacie kapacity. Slovenské firmy otvorili svoje zastúpenie resp. predajné priestory.

V. MARKETINGOVÁ STRATÉGIA

a) Obchodné zvyklosti v teritóriu

V zmysle platnej legislatívy je možné v teritóriu ChR podnikat' formou zriadenia akciovej spoločnosti, spoločnosti s ručením obmedzeným, verejnej obchodnej spoločnosti, komanditnej spoločnosti alebo formou tichého spoločenstva. Zákon povoľuje aj pre zahraničnú osobu získať podiely a akcie v uvedených obchodných spoločnostiach. Všetky obchodné spoločnosti sú právnické osoby a musia byť zapísané v obchodnom registri.

Zmena legislatívy v roku 2012 umožňuje založenie jednoduchej spoločnosti s ručením obmedzením, kde postačuje základné imanie vo výške 10 kuna. Podmienkou je, aby spoločnosť nemala viac ako 3 zamestnancov. Spoločnosť je možné založiť do 3-5 pracovných dní.

Pre založenie spoločnosti s ručením obmedzeným je potrebné zložiť sumu 20.000,- HRK, čo je v prepočte cca 2.700,- EUR (*taktiež podľa platného kurzu v domácej mene v deň zápisu do obchodného registra*). Zahraničná fyzická osoba môže v Chorvátsku pôsobiť ako živnostník, ak má pracovné povolenie. Pre tento účel musí získať živnostenský list a musí byť zapísaná do živnostenského registra. Koncesie môžu byť udelené najviac na dobu 99 rokov. Rozhodnutie o koncesii vzniká na základe verejného oznámenia, alebo verejnej súťaže, pričom na kratšie obdobie môže byť koncesia udelená na základe žiadosti. Rozhodnutie vydáva parlament republiky a miestny správny úrad, alebo samospráva. Zahraničná obchodná spoločnosť má pri obchodovaní na území Chorvátskej republiky rovnaké práva ako domáce subjekty. Postup pri zakladaní jednotlivých typov spoločností je podrobne uvedený na www.hitro.hr.

S cieľom prilákať zahraničných investorov vláda ChR znížila daň z príjmu pre investorov. Daň sa znižuje v závislosti od výšky investície a počtu novovytvorených pracovných miest.

Vážnym problémom chorvátskej ekonomiky naďalej zostávajú voľné finančné prostriedky, z čoho vyplýva pre slovenských podnikateľov väčšia opatrnosť pri uzatváraní transakcií, so zreteľom na zníženie obchodných rizík. Bežným je splatnosť faktúr v trvaní 180 dní.

Odporúča sa trvať na bankovej garancii renomovanej banky, alebo žiadať platbu vopred. V žiadnom prípade nie je vhodný odklad platby, najmä u malých firiem. Túto dobre myslenú radu slovenskí podnikatelia často podceňujú, dôsledkom čoho sú pretrvávajúce problémy pri vymáhaní pohľadávok u chorvátskych partnerov. V súvislosti s tým je možné obrátiť sa na slovenskú EXIM banku, ktorá môže riešiť prípadné riziká, ktoré vznikajú pri exporte do Chorvátska.

Taktiež je potrebné zdôrazniť, že pomoc Chorvátskej hospodárskej komory v Záhrebe (*HGK*) pri vymáhaní finančných pohľadávok nebola doteraz mimoriadne úspešná. Prípadné vymáhanie súdnou cestou je nákladné, súdny proces sa ťahá aj niekoľko rokov (*chorvátske súdy sú zavalené neriešenými spormi*) a zriedkakedy vedie k úspešnosti. V prípade, že sa slovenský subjekt rozhodne k vymáhaniu pohľadávky v ChR, ZÚ SR v Záhrebe môže byť nápomocný a nadviaže kontakt s chorvátskou advokátskou kanceláriou, ktorá sa zaoberá vymáhaním pohľadávok. ZÚ SR v Záhrebe taktiež môže kontaktovať Ministerstvo spravodlivosti Chorvátskej republiky, sekciu kontroly a požiadať o dozor, respektíve kontrolu príslušného súdu.

Zvyklosti v obchodnom styku v Chorvátskej republike sa nevymykajú rámcu bežných rokovaní s obchodnými partnermi kdekoľvek v Európe. Rokovacím jazykom je predovšetkým chorvátsky jazyk, anglický jazyk hlavne v Záhrebe na ústredných orgánoch resp. bankách, na vidieku zriedka resp. výnimočne nemčina alebo taliančina (*oblasť Istrie*). Bežné je oslovenie pán/pani/slečna, funkčné oslovenie sa používa menej.

V ChR podľa posledných štatistík využíva internetové spojenie až 95 % firiem.

Obchodnej schôdzke spravidla predchádza písomný kontakt a preštudovanie všetkých materiálov, ak boli zaslané vopred. Pri nadviazovaní kontaktov je potrebné počítať s väčšou intenzitou v písomnom, elektronickom alebo telefonickom styku a väčšou opatrnosťou pri dojednávaní podmienok kontraktu

Ministerstvo práce pripravilo nové opatrenia s cieľom zabrániť zamestnávaniu „na čierno“. Zamestnávateľ musí od 1. januára 2014 prihlásiť zamestnanca do systému dôchodkového a zdravotného poistenia do 24 hodín, posilnená bude inšpekcia práce.

b) Vyhodnotenie odbytových možností SR

Chorvátska republika je závislá na dovoze veľkého počtu tovarov, priemyselná výroba tvorí len do 20% HDP, čo vytvára príležitosť pre zahraničné spoločnosti. Najvýznamnejšími partnermi pre Chorvátsko z pohľadu obchodnej výmeny sú Rakúsko a Taliansko. Z Rakúska pôsobí v Chorvátsku až 710 firiem od bankovníctva až po služby. Ďalšími sú: Nemecko, Slovinsko a Francúzsko. Medzi ďalších významných obchodných partnerov mimo krajín EÚ, zaraďujeme Bosnu a Hercegovinu, Srbsko, Čiernu Horu, Ruskú Federáciu a Japonsko. Vstupom do EÚ sa podmienky pre export chorvátskej produkcie do krajín bývalej Juhoslávie zhoršili, do vstupu využívala krajina výhody členstva v CEFTA.

Najvýznamnejšie položky vývozu a vývozu:

- Potraviny, oleje a živé zvieratá
- Automobily, priemyselné výrobky

c) Marketingová stratégia pri vývoze do teritória

Zmeny v registrácii zastúpenia zahraničných podnikateľských subjektov z členských štátov EÚ po vstupe ChR do EÚ.

Reprezentačné kancelárie zahraničných subjektov boli registrované v registri reprezentačných kancelárií na základe vyhlášky vlády ChR, ktorá stanovila požiadavky na zriaďovanie a prevádzku týchto kancelárií. Táto vyhláška bola vydaná na základe článku 52, paragrafu 6, Obchodného zákona. Na základe článku 83 Obchodného zákona dňom vstupu ChR do EÚ článok 52 prestáva byť v platnosti, ale len vo vzťahu k členským krajinám EÚ.

Z tohto dôvodu zakladatelia reprezentačných kancelárií z členských krajín EÚ, ktorí už sú registrovaní v registri reprezentačných kancelárií na Ministerstve hospodárstva ChR a ktorí majú záujem pokračovať vo svojej činnosti v ChR, musia zmeniť formu svojej činnosti a registrovať sa v obchodnom registri ako dcérska spoločnosť alebo samostatná spoločnosť.

Po vstupe ChR do EÚ komerčné subjekty členských štátov EÚ nemôžu zriaďovať reprezentačné kancelárie, ale len registrovať sa ako dcérske spoločnosti alebo samostatné spoločnosti.

Existujúce reprezentačné kancelárie z jednotlivých členských krajín EÚ nemusia žiadať o vyškrtnutie z registra, lebo sa predpokladá, že k termínu vstupu ChR do EÚ prestanú existovať zo zákona. V prípade potreby je možné k tejto problematike kontaktovať na Ministerstve hospodárstva ChR pani Višnju Bengez (e.mail: visnja.bengez@mingo.hr).

Niektoré chorvátske firmy presúvajú časť svojej výroby do BiH z dôvodu vstupu do EÚ a zavedeniu colných poplatkov. Až 20% vývozu ChR smeruje do krajín CEFTA a zavedením colných poplatkov by firmy prišli o časť svojich odberateľov.

Medzi prioritné ciele v rámci ekonomickej dimenzie pôsobenia zahraničnej politiky patrí budovanie systému vzájomných obchodných a hospodárskych vzťahov tak, aby bola dlhodobobo zabezpečená aktívna obchodná bilancia v rámci zahraničného obchodu medzi SR a ChR a pomoc pri vytváraní legislatívnych základov a postupné odstraňovanie prekážok vo vzájomných obchodno-ekonomických vzťahoch na štátnej, ale aj podnikateľskej úrovni.

ChR nepatrí k najvýznamnejším obchodným partnerom SR. Od roku 2000 však vzrástol náš vzájomný obrat viac ako trojnásobne. Intenzifikácia vo vybraných segmentoch hospodárskej spolupráce, a to hlavne v otázke energetickej bezpečnosti a tranzitu energonosičov do SR, je dôležitou témou v rozhovoroch najvyšších ústavných činiteľov či expertov SR a ChR. Rovnako je priestor na spoločný postup pri budovaní infraštruktúry, ciest a diaľnic a to aj na tretích trhoch.

V súlade s ekonomickými záujmami SR v rámci odbornosti a kompetenčnej príslušnosti, zabezpečuje výkon štátnej správy v oblasti zahraničného obchodu a vzájomných hospodárskych vzťahov medzi SR a ChR veľvyslanectvo SR v Záhrebe, ktoré s cieľom podporovať vývozné aktivity pomáha pri organizácii a prezentácii slovenských firiem, sprostredkovaní kontaktov v rámci vybavovania ponúk a dopytov, poskytovaní informácií o možnosti uplatnenia slovenských výrobkov na chorvátskom trhu, zverejňuje informácie o aktuálnych

medzinárodných verejných súťažiach na webovej stránke agentúry SARIO Bratislava, MZV SR – Podnikateľské informačné centrum a v rámci bilaterálnych rokovaní informuje chorvátske a slovenské inštitúcie o možnostiach vzájomnej obchodno-hospodárskej spolupráce. Podpora rozvoja vzájomne výhodných stykov na úrovni podnikateľskej sféry z oboch krajín spočíva najmä vo vytváraní legislatívnych základov a informovanosti prostredníctvom webových stránok chorvátskej hospodárskej komory ako aj zodpovedných slovenských inštitúcií.

V súlade s cieľmi ekonomickej dimenzie jednotnej zahraničnej politiky Slovenskej republiky, so zreteľom na intenzifikáciu vývozných možností do teritória Chorvátskej republiky, ako aj snahou zosúladiť hospodárske záujmy SR s EÚ sú monitorované a zverejňované aj aktuálne informácie.

Kontaktné adresy:

Vlada Republike Hrvatske (<i>Vláda ChR</i>)	www.vlada.hr
Hrvatski sabor (<i>Parlament ChR</i>)	www.sabor.hr
Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija	www.mvpei.hr
Ministarstvo unutarnjih poslova	www.mup.hr
Ministarstvo financija	www.mfin.hr
Ministarstvo financija -Porezna uprava (<i>Daňová správa</i>)	www.porezna-uprava.hr
Ministarstvo pravosuđa	www.pravosudje.hr
Ministarstvo gospodarstva	www.mingorp.hr
Ministarstvo poduzetništva i obrta	www.minpo.hr
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	www.mppi.hr
Ministarstvo turizma	www.mint.hr
Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja	www.mps.hr
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU	www.mrrfeu.hr
Ministarstvo zaštite okoliša i prirode	www.mzoip.hr
Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja	www.mgipu.hr
Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	www.miz.hr
Ministarstvo branitelja	www.branitelji.hr
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa	www.mzos.hr
Ministarstvo kulture	www.min-kulture.hr
Ministarstvo obrane	www.morh.hr
Hrvatska gospodarska komora – HGK	www.hgk.hr
Hrvatska javnobilježnička komora (<i>Notárska</i>)	www.hjk.hr
Hrvatska obrtnička komora (<i>živnostenská</i>)	www.hok.hr
Hrvatska odvjetnička komora (<i>Právnická</i>)	www.hok-cba.hr
Državni zavod za mjeriteljstvo	www.dzm.hr
Državni zavod za statistiku	www.dzs.hr
Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (<i>Dôchodkové zabezpečenie</i>)	www.mirovinsko.hr
Hrvatski zavod za zapošljavanje (<i>Úrad práce</i>)	www.hzz.hr
Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	www.hzzo-net.hr
Hrvatski fond za privatizaciju	www.hfp.hr
CARINA HR – Colná správa	www.carina.hr
APIU – Agencija za promicanje ulaganja i izvoza	www.apiu.hr
HITRO HR –(<i>Služba chorvátskej vlády pre urýchlenú komunikáciu</i>)	www.hitro.hr
Narodne novine (<i>Legislatívny vestník</i>)	www.nn.hr
Zagrebački Velesajam (<i>Záhrebské veľtrhy</i>)	www.zv.hr
Nekretnine HR (<i>Nehnuteľnosti</i>)	www.nekretnine.hr
Večernji list (<i>chorvátsky denník</i>)	www.vecernji.hr
Jutarnji list (<i>chorvátsky denník</i>)	www.jutarnji.hr
Plavi oglasnik (<i>Inzercia- noviny</i>)	www.oglasnik.hr

Stránky zo základnými údajmi o krajine	www.hr
CURSOR	www.cursor.hr
KOMPASS INFO	www.kompass.hr
Podnikateľské fórum	www.poslovniforum.hr

d) Praktické informácie pre exportéra a importéra

Exportné príležitosti sú pre podnikateľov zabezpečované Zastupiteľským úradom SR v Záhrebe, prostredníctvom ekonomického diplomata. Zastupiteľský úrad spolupracuje v ekonomickej oblasti s príslušnými orgánmi štátnej správy a samosprávy v Chorvátskej republike, má dobrú spoluprácu s chorvátskou obchodnou komorou (členstvo v komore je povinné pre všetky chorvátske podnikateľské subjekty) a spolupracuje aj s ďalšími spoločnosťami a združeniami pôsobiacimi v ekonomickej oblasti.

S cieľom zabezpečiť koordináciu činnosti spolupracuje v SR s ústrednými orgánmi štátnej správy, agentúrou SARIO, so Slovenskou obchodnou a priemyselnou komorou a komunikuje s jednotlivými zväzmi a združeniami, ktoré pôsobia v SR v ekonomickej oblasti.

Nadväzujúce služby pre exportérov:

- Poradenstvo v oblasti exportných príležitostí
- Poradenské a odporúčacie služby
- Možnosti Európskej rozvojovej spolupráce
- Možnosti Európskej investičnej banky
- Projekty Svetovej banky, ktorá financuje rozvojové projekty na dodávky tovarov a služieb
- Činnosť medzinárodnej organizácie Cern, ktorá formou výberových konaní vytvára exportné príležitosti
- Výberové konania vypisuje aj Európske južné observatórium ESO (www.eso.org) a organizácia ESA (www.esa.int)

Od 1.7.2013 nemôžu vlastníci bytov v ChR predávať svoje nehnuteľnosti bez energetického certifikátu. Vydanie certifikátu stojí od 1500 do 2700 kuna. Povinnosť neplatí u bytov s plochou menšou ako 50 m².

Vláda rozhodla o vytvorení úradu, ktorý bude kontrolovať štátny majetok od akcií podnikov po nehnuteľnosti v odhadovanej hodnote 42 mld. kuna. Úrad má názov Državni ured za upravljanje državnom imovinom – DUUDI, jeho riaditeľom sa stal Mladen Pejnovič, blízky spolupracovník predsedu chorvátskej vlády Zorana Milanoviča.

Štátna finančná agentúra FINA uviedla do prevádzky internetový portál transparentno.hr, kde je možné získať informácie o podnikateľskom subjekte (zisk, priemerná mzda, počet zamestnancov,...).

Štátna správa obdržala celkom 773 198 žiadostí o dodatočnú legalizáciu čiernych stavieb. Žiadosť bolo možné podať do 30.6.2013.

Podmienky vstupu do ChR:

Do Chorvátskej republiky môžu slovenskí občania cestovať s platným slovenským cestovným pasom alebo občianskym preukazom. Deti potrebujú pre vstup a pobyt vlastný cestovný pas.

Poskytnutie prvej pomoci:

Vo väčších mestách sa nachádzajú nemocnice a polikliniky, v menších mestách sú lekárske ambulancie. Lekárne sú takmer v každom menšom meste a v turistických centrách. Pre cestujúcich do Chorvátskej republiky sa odporúča poistiť sa v poisťovniach spoločnostiach na území Slovenskej republiky pre prípad ochorenia, úrazu a smrti. Platí „Európsky preukaz zdravotného poistenia“. V prípade, že je občan poistený, tieto náklady a administratívnu spojenú s prevozom do Slovenskej republiky, alebo prepustením z nemocnice znáša a zabezpečuje príslušná poisťovňa v Slovenskej republike. Pri vstupe do Chorvátskej republiky nie je požadované špeciálne očkovanie. Kontakt na rýchlu záchrannú službu je 194. V Chorvátsku je jediným nositeľom verejného zdravotného poistenia Zavod za zdravstveno osiguranje (Chorvátsky ústav zdravotného poistenia). Popri uvedenom sa v Chorvátsku nachádzajú aj súkromné zdravotné poisťovne.

Dopravné spojenie:

Chorvátska republika je krajina s pomerne kvalitnou sieťou diaľnic, ktoré sú prepojené s hlavnými európskymi diaľničnými ťahmi. Najvyššia povolená rýchlosť v obci je 50 km/h, mimo obce 90 km/h, na cestách,

ktoré sú výlučne len pre motorové vozidlá je to 110 km/h, na diaľniciach je to 130 km/h. Pre osobné vozidlá ťahajúce obytný príves, alebo čln je povolená rýchlosť 80 km/h. Informácie o stave a podmienkach cestnej a trajektovej dopravy je možné zistiť na telefónnom čísle 00385 1-4640800. Dopravné priestupky rieši v krajine miestne príslušný Priestupkový súd. Účastníci dopravnej nehody sú povinní osobne sa dostať na jeho konanie. Pri dopravnej nehode je potrebné, aby si majiteľ vozidla (účastník konania) vyžiadal od polície zápis o dopravnej nehode a poškodenom vozidle. Bez tohto dokladu sa neodporúča odcestovať z Chorvátskej republiky. Pokuty sú pomerne vysoké (napr. pri jazde pod vplyvom alkoholu je pokuta 50 - 3000,- HRK, riadenie pod vplyvom únavy a fyzických bolestí je pokuta 1000,- HRK, nedovolené parkovanie 300,- HRK, prekročenie povolenej rýchlosti 300 - 3000,- HRK, zavinenie dopravnej nehody 8000,- HRK, nerešpektovanie svetelného značenia 1000,- HRK, jazda na motocykli bez prilby 700,- HRK, útek z miesta dopravnej nehody 3000,- HRK, používanie mobilného telefónu počas riadenia 500,- HRK, prechod na červenú na semafore 1000 HRK). Poplatky za používanie diaľnic sú pomerne vysoké a pohybujú sa na úrovni cca 0,40 HRK za km, pričom vozidlá sú rozdelené do štyroch kategórií a pre každú kategóriu je určená rozdielna cena diaľničných poplatkov.

Miestne zvyklosti dôležité pre obchodné kontakty

Chorvátske bežné obchodné zvyklosti sa v zásade neodlišujú od štandardných juhoeurópskych obchodných zvyklostí. Obdobne ako v iných juhoeurópskych krajinách hrá významnú úlohu vonkajší dojem (vzhľad, oblečenie, auto, drahé hodinky,), neformálne prostredie pre jednanie môže byť vhodnejšie, presnosť príchodu na rokovanie nie je dogma (toleruje sa 10 minútové meškanie). Je možné povedať, že čím južnejšie je realizované obchodné jednanie, tým sú hore uvedené aspekty výraznejšie.

Dôležité telefónne čísla:

Tiesňové volanie - jednotný integrovaný záchranný systém: 112

Polícia 192

Hasiči 193

Rýchla zdravotná služba 194

Záchranná a pátracia služba na mori : 9155 (DAN), VHF kanály 16, 10, 74

Dekompresné komory : Pula (tel. +385 52 217 877, mobil :00385 98 255 945)

Split (tel. +385 21 354 511)

Štátne sviatky, obvyklá pracovná a predajná doba:

- 1. január – Nový rok
- 6. január – Traja králi
- Marec-apríl – veľká noc
- 1. máj – sviatok práce
- Jún – cirkevný sviatok božieho tela
- 22. júna – Deň protifašistického odboja
- 25. júna – Deň štátnosti
- 5. augusta – Deň víťazstva a vojnových veteránov
- 15. augusta – Nanebavzatie Panny Márie – Veľiká GOspa
- 8. októbra – Deň nezávislosti
- 1. novembra – Sviatok všetkých svätých
- 25. decembra – Vianočný sviatok
- 26. decembra – Svätý Štefan

Úrady posúvajú v letnej sezóne svoje úradné hodiny už od 7.00 hod – do 15.00 hod. Predajná doba sa pohybuje v rozsahu 7.00 hod. – 21.00 hod. Väčšina obchodných reťazcov má otvorené sedem dní v týždni.

Vízová povinnosť pre občanov niektorých krajín v ChR

Vstupom ChR do EÚ sa krajina priblížila aj pravidlami vízovej povinnosti, zaviedla od 1.4.2013 vízovú povinnosť pre občanov Ruska, Ukrajiny a Turecka. Jednorazové víza pre ruských, ukrajinských a tureckých občanov do ChR stoja 35 EUR. S vydávaním víz je spojená aj byrokracia, čo má vplyv na počet turistov. Ukrajina recipročne zaviedla vízovú povinnosť pre občanov ChR. Vízová povinnosť pre chorvátskych občanov vznikla aj v Turecko, vízový poplatok je 345 kuna, alebo 15 EUR na tureckej hranici a preukázať minimálne 50

USD na každý deň pobytu v krajine. Za ruské turistické víza je potrebné uhradiť 300 kuna, alebo 900 kuna za biznis víza. Do ChR v minulom roku pricestovalo 212 000 ruských turistov, až 70% z tohto bolo z Moskvy.

Prílohy

Zoznam kontaktov a webových stránok :

Veľvyslanectvo Slovenskej republiky má sídlo v Záhrebe
Juraj Priputen, Veľvyslanec SR

Adresa:

Veleposlanstvo Republike Slovačke u Republici Hrvatskoj
(Veľvyslanectvo Slovenskej republiky v Chorvátskej republike)
Prilaz Gjura Deželića br. 10
10000 ZAGREB
T: ++385-1-4877070
F: ++385-1-48 77078

ekonomický diplomat:

Boris Petřík
T.: ++385-1-4877070
F: ++385-1-48 77078
Boris Petřík
Tel : +385 1 4877085
E-mail: boris.petrik@mzv.sk

Veľvyslanectvo Chorvátskej republiky v Slovenskej republike

Adresa:

ul. Mišíkova 21
811 06 Bratislava
T: ++421/2/5443-3647, 5443 3657
F: ++421/2/5443-5365
E-mail: hvelba@internet.sk

Dôležité veľtrhy a výstavy v teritóriu:

Február 2015

- 6.-8.2.2015 11.medzinárodný včelársky veľtrh, výstava vína a vinohradníctva, Bjelovar
- 18.-22.2.2015 Nautika, medzinárodná výstava, hotel a gastronómia, Záhreb
- 27.2.-1.3.2015 20.Viroexpo, medzinárodná výstava, hospodárstvo, poľnohospodárstvo, potravinárstvo, Virovitica

Marec 2015

- 19.-22.3.2015 18. jarný medzinárodný bjelovarský veľtrh, poľnohospodárstvo, hospodárstvo, výstava poľnohospodárskej mechanizácie, Bjelovar
- 21.-22.3.2015 7. výstava koní a vybavenia pre dostihový šport, Bjelovar

Apríl 2015

- 22.4.-25.4.2015 Energetická výstava, interklíma, energetika, zelené stavebníctvo, Záhreb

Máj 2015

- 23.5.-26.5.2015 Výstava intergrafika, modernpark, Záhreb

September 2015

- 11.9.-13.9.2015 23.jesenný medzinárodný bjelovarský veľtrh, poľnohospodárstvo, hospodárstvo, živnostníci
23.štátna chovateľská prehliadka hospodárskych zvierat
7.LOREKO, výstava lovu, rybárstva a vidieckeho turizmu, Bjelovar
- 16.9.-18.9.2015 Výstava miest a regiónov, Ekotehno, Záhreb

Október 2015

- 14.10.-18.10.2015 Výstava nábytku, Záhreb

November 2015

- 10.11.-15.11.2015 Medzinárodná výstava kníh, inovácií a multimédií, Záhreb